

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

13.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 14-го Февраля — 1836 — Wilno. Piątek. 14-go Lutego.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 3-го Февраля.

Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, въ слѣдствіе Высочайшаго Государя Императора соизволенія, препроводилъ къ Г. Министру Юстиціи коніи съ двухъ Высочайшихъ Рескриптовъ 30 Марта 1833 и 16 Юня 1835 годовъ, послѣдовавшихъ на имя находящагося въ отставкѣ Генераль-Маіора Троцинскаго, для зависящаго распоряженія къ напечатанію ихъ въ Вѣдомостяхъ обихъ столицъ:

I) *Господинъ Генераль-Маіоръ Троцинскій!* Я разсматривалъ съ особеннымъ вниманіемъ и удовольствіемъ представленныя Мнѣ вами бумаги, оставшіяся послѣ покойнаго дяди вашего, Дѣйствительнаго Тайнаго Совѣтника Троцинскаго. Въ числѣ ихъ Я нашелъ многіе документы, равно любопытные и важныя по своему содержанію и собственно для Менѣ драгоцѣнныя, какъ памятники любезнѣйшихъ Моихъ Родителей и Предковъ. Изъявляю вамъ совершенное благоволеніе Моё за сіе приношеніе, въ коемъ Мнѣ пріятно видѣть, не только исполненіе долга вѣрно подданнаго, но и новый знакъ вашего усердія. Не сомнѣваюсь, что если по тщательнѣйшемъ розысканіи въ дѣлахъ покойнаго дяди вашего, вы найдете еще другія бумаги, хотя и не подлинныя, но особенно замѣчательныя по отношенію ихъ къ Государственному управленію, или къ отечественной Исторіи, то не оставите и объ ономъ довести до Моего свѣдѣнія. Пребываю благосклонный къ вамъ.

С. Петербургъ,
30-го Марта, 1835 года.

II) *Господинъ Генераль-Маіоръ Троцинскій!* Я съ удовольствіемъ извѣстился по докладу Министра Внутреннихъ Дѣлъ, что, исполняя желаніе Моё, изъявленное вамъ въ Рескриптѣ 30 Марта 1833 г., вы ревностно содѣйствовали наряженнымъ для сего Чиновникамъ въ отысканіи относящихся къ дѣламъ Государственнаго Управленія бумагъ Архива покойнаго дяди вашего, Дѣйствительнаго Тайнаго Совѣтника Троцинскаго. Сии бумаги и представленныя вами вмѣстѣ съ ними собственноручныя записки въ Бозѣ почивающихъ Императрицы ЕКАТЕРИНЫ II и Императоровъ ПАВЛА I и АЛЕКСАНДРА I, обратили на себя особенное Моё вниманіе, равно какъ и принесенныя вами въ даръ, хранившіяся въ томъ же Архивѣ рукописи, любопытныя для Отчественной Исторіи и Статистики. Изъявляю вамъ за сіе новое доказательство усердія вашего совершенное Моё благоволеніе и въ ознаменованіе онаго Всемилостивѣйше жалуя вамъ брилліантовый перстень съ вензелевымъ изображеніемъ Моего Имени. Пребываю благосклонный вамъ.

На подлинныхъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

Въ Петергофѣ,
16-го Юня 1835 года.

НИКОЛАЙ.

(Снб. В.)

— Высочайшею Грамотою, 16-го Января, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Станислава 2-й степени*, Ординарный Профессоръ Греческой Словесности въ Главномъ Педагогическомъ Институтѣ, Статскій Совѣтникъ *Грефе*.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 3 Lutego.

P. Minister Spraw Wewnętrznych, na skutek Najwyższego Jego Cesarskiej Mości zezwolenia, przesłał do P. Ministra Sprawiedliwości kopie dwóch Najwyższych Reskryptów 30 Marca 1833 i 16 Czerwca 1835 roku, do będącego w odstawce Jenerał-Majora *Troszczyńskiego*, dla zależącego od niego rozporządzenia względem wydrukowania ich w gazetach obu stolic:

I) *Panie Jenerale Majorze Troszczyński!* Rozpatrywałem ze szczególną uwagą i zadowoleniem złożone Mi przez was papiery, pozostałe po zmarłym stryju waszym, Rzeczywistym Radcy Tajnym *Troszczyńskim*. W liczbie ich znalazłem wiele dokumentów, równie ciekawych i ważnych dla swojej rzeczy i właściwie dla Mnie wielkiej wartości, jako pamiątki Najukochańszych Moich Rodziców i Przodków. Oświadczam wam zupełne zadowolenie Moje za tę ofiarę, w której przyjemnie Mi widzieć, nie tylko dopełnienie powinności wiernego poddanego, ale i nowy dowód waszej gorliwości. Nie wątpię, że jeśli po troskliwym rozpatrzeniu w papierach zmarłego stryja waszego, znajdziecie jeszcze inne papiery, chociażby nie autentyczne, ale szczególniej jednak uwagi dla ich należenia do rządów Państwa, albo do dziejów krajowych, nie zaniedbacie i o nich do Mójch doprowadzić wiadomości. Zostają ku wam przychylny.

St. Petersburg.
30 Marca 1835 roku.

II) *Panie Jenerale Majorze Troszczyński!* Z zadowoleniem dowiedziałem się z przełożenia Ministra Spraw Wewnętrznych, że, spełniając życzenie Moje, oświadczone wam w Reskrypcie 30 Marca 1833 roku gorliwie dopomagaliście wyznaczonym do tego urzędnikom, w wyszukaniu odnoszących się do działań rządów Państwa papierów Archiwum zmarłego stryja waszego, Rzeczywistego Radcy Tajnego *Troszczyńskiego*. Papiery te i przedstawione przez was razem z niemi własnoręczne zapiski w Bogu spoczywających CESARZOWY KATARZYNY II, i CESARZÓW PAWŁA I i ALEKSANDRA I, zwróciły na się szczególną Moją uwagę, równie jak i ofiarowane przez was w darze, zachowane w témże Archiwum rękopisy, ciekawe dla krajowej Historii i Statystyki. Oświadczam wam za ten nowy dowód gorliwości waszej zupełne Moje zadowolenie i na jego okazanie Najłaskawiej daruję wam brylantowy pierścień z Cyfrą Moją.

Na autentykach Własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano:

W Peterhoffie,
16 Czerwca 1835 roku.

НИКОЛАЙ.

(G. S. P.)

— Przez Najwyższy Dyplomata 16-go Stycznia, Najłaskawiej mianowany Kavalерem orderu *Sw. Stanisława 2-go stopnia*, Professor Zwyczajny Literatury Greckiej w Głównym Instytucie Pedagogicznym, Radca Stanu *Gräffe*.

— Высочайшею Грамотою, 17-го Января, Всемилостивѣйше пожаловать Кавалеромъ ордена *Св. Станислава 2-й степени*, Королевскій Прусскій Президентъ Правленія въ Данцигѣ, *Ротъ*.

— Въ 19-й день минувшаго Декабря последовалъ на имя Коммиссіи Духовныхъ Училищъ Высочайшій Указъ, коимъ повелѣно: Греко-Унитскимъ духовнымъ училищамъ быть въ ея вѣдѣніи, и по дѣламъ сихъ училищъ присутствовать въ Коммиссіи Греко-Унитскихъ церквей Митрополиту *Иосафату* и Литовскому Епископу *Иосифу*. (Р. И.)

— Высочайшимъ Приказомъ 29-го Января, Командиръ Отдѣльнаго Сибирскаго Корпуса и Генераль-Губернаторъ Западной Сибири, Генераль-Лейтенантъ *Сулима*, согласно желанію его, уволенъ отъ настоящихъ должностей съ назначеніемъ Членомъ Военнаго Совѣта, и состояніемъ по Арміи. Тѣмъ же Приказомъ назначаются: Начальникъ 12-й Пѣхотной дивизіи, Генераль-Лейтенантъ *Князь Горгаковъ 2-й*, Командиромъ Отдѣльнаго Сибирскаго Корпуса и Генераль-Губернаторомъ Западной Сибири; состоящій по Арміи Генераль-Лейтенантъ *Рейбницъ*, Начальникомъ 12-й Пѣхотной дивизіи, Бессарабскій Гражданскій Губернаторъ, состоящій по Арміи Генераль-Маіоръ *Федоровъ 1-й*, Бессарабскимъ Военнымъ Губернаторомъ, съ управленіемъ и Гражданскою частію и съ оставленіемъ, по прежнему, подъ непосредственнымъ начальствомъ Новороссійскаго и Бессарабскаго Генераль-Губернатора; Командиръ 1-й бригады 13-й Пѣхотной дивизіи, Генераль-Маіоръ *Линденъ*, Командиромъ 2-й бригады 15-й Пѣхотной дивизіи; Командиръ 2-й бригады 15-й Пѣхотной дивизіи, Генераль-Маіоръ *Булаковъ 1-й*, Командиромъ 1-й бригады 13-й Пѣхотной дивизіи.

Тѣмъ же Приказомъ объявлено Монаршее Его Императорскаго Величества благоволеніе Адъютанту Его Императорскаго Высочества Генераль-Фельдцейхмейстера, Лейбъ-Гвардіи 1-й Артиллерійской бригады Полковнику *Философову 2-му*, за отличную усердную его службу.

— Докторъ *Робертъ Ленцъ*, избранный 2-го Октября прошлаго года въ Адъюнкты Императорской Академіи Наукъ по части Санскритской Литературы, Высочайше утвержденъ въ семь званіи 17-го минувшаго Января, со старшинствомъ со дня избранія. (Спб. В.)

— Государь Императоръ, по представленію Генераль-Адъютанта Барона *Розена* о способностяхъ и усердіи посланнаго въ Тифлисъ для употребленія по дѣламъ службы Графа *Забѣллы*, Всемилостивѣйше соизволилъ пожаловать его въ Надворные Совѣтники съ сопричисленіемъ его къ вѣдомству Министерства Иностранныхъ Дѣлъ.

— Государь Императоръ въ 21-й день минувшаго Декабря Высочайше повелѣтъ соизволилъ: избранныхъ Дворянствомъ: Таврической губерніи на второе съ нынѣшняго года трехъ-лѣтіе, въ должности Почетнаго Попечителя Таврической Гимназіи, Статскаго Совѣтника *Милгаузена*, и Херсонской губерніи въ должности Почетнаго Попечителя тамошней Гимназіи Коллежскаго Секретаря *Кометадіуса* въ сей должности утвердить.

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ 21-й день прошлаго Декабря Высочайше утвердить соизволилъ: Ординарнаго Профессора Дерптскаго Университета Доктора *Нейе* въ званіи Ректора сего Университета на будущій 1836 г.

— Его Императорское Величество, въ вознагражденіе ревностной службы исправляющаго должность Архивариуса и Казначей Канцеляріи Комитета Министровъ Надворнаго Совѣтника *Раевского*, Всемилостивѣйше повелѣтъ соизволилъ: объявить ему Высочайшее Его Величества благоволеніе, съ утвержденіемъ въ означенной должности.

— Послѣ изданія 20-го Ноября 1835 года росписанія должностей Гражданской службы по классамъ отъ XIV до V включительно, Его Императорскому Величеству благоугодно было мѣста Ценсоровъ, чиновниковъ употребляемыхъ по дѣламъ Ценсуры и Переводчиковъ въ Почтамтахъ, оставить въ настоящемъ положеніи, безъ присвоенія имъ особыхъ какихъ-либо классовъ. Въ слѣдствіе сего онъ Г. Главновѣдѣтельствующій имѣлъ счастье испрашивать у Его Императорскаго Величества повелѣнія на дозволеніе чиновникамъ, занимающимъ означенныя должности, носить и мундиры по чинамъ ихъ, и именно: Дѣйствительнымъ Статскимъ Совѣтникамъ IV разряда, Статскимъ Совѣтникамъ V разряда, Коллежскимъ Совѣтникамъ VI разряда, Надворнымъ Совѣтникамъ VII разряда, Коллежскимъ Ассессорамъ VIII разряда, а Оберъ-Офицерамъ IX разряда. Государю Императору благоугодно было въ 5 день Января на всеподданнѣйшей запискѣ его Г. Главновѣ-

— Przez Najwyższy Dyplom 17-go Stycznia, Najłaskawiej mianowany Kawalerem orderu *Sw. Stanisława 2-go stopnia* Królewsko-Pruski Prezydent Rządu w Gdańsku *Roth*.

— W dniu 19-tym zeszłego Grudnia wyszedł do Kommissyi Szkół Duchownych Najwyższy Ukaz, przez który rozkazano: Greko - Unitskim Szkołom Duchownym być w jej wiedzy, i dla spraw tych Szkół zasiadać w Kommissyi Greko-Unitskich cerkwi Metropolicie *Józefowi* i Litewskiemu Biskupowi *Józefowi*. (R. I.)

— Przez Najwyższy Rozkaz dzienny 29-go Stycznia, Dowódca Oddzielnego Korpusu Sybirskiego i Jenerał-Gubernator Syberyi Zachodniej, Jenerał Porucznik *Sulina*, zgodnie z życzeniem swoim, uwolniony od teraźniejszych obowiązków z przeznaczeniem na Członka Rady Wojskowej i liczeniem się w Woysku. Przez tenże Rozkaz dzienny naznaczeni: Naczelnik 12-tej dywizyi pieszey, Jenerał-Porucznik *Xiążę Górczakow 2 gi*, Dowódcą Oddzielnego Korpusu Sybirskiego i Jenerał-Gubernatorem Syberyi Zachodniej; liczący się w Woysku Jenerał Porucznik *Reibnitz*, Naczelnikiem 12-tej dywizyi pieszey, Bessarabski Gubernator Cywilny, liczący się w Woysku Jenerał-Major *Fedorow 1-szy*, Bessarabskim Wojennym Gubernatorem, z zarządzaniem i cywilnemi sprawami i zostawaniem, jak dotąd, pod bezpośrednią Zwierzchnością Noworossyjskiego i Bessarabskiego Jenerał-Gubernatora; Dowódca 1-ey brygady 13-tej dywizyi pieszey, Jenerał-Major *Linden*, Dowódcą 2-ey brygady 15-ey dywizyi pieszey; Dowódca 2-giej brygady 15-ey dywizyi pieszey, Jenerał-Major *Buthakow 1-szy*, Dowódcą 1-ey brygady 13-ey dywizyi pieszey.

— Przez tenże Rozkaz dzienny oświadczone Mонаршее Jego Cesarskiej Mości zadowolenie Adjutantowi Jego Cesarskiej Wysokości Jenerala Feldeigmistrza, Półkownikowi Gwardyi 1-ey Artylleryyskiej brygady *Filosofowu 2-mu*, za odznaczającą się gorliwością służbę.

— Doktor *Robert Lentz*, wybrany dnia 2 Października zeszłego roku na Adjunkta Cesarskiej Akademii Nauk Literatury Sanskrytskiej, Najwyżey utwierdzony został na tém miejscu dnia 17 zeszłego Stycznia, ze starszeństwem od dnia obrania. (G. S. P.)

— Cesarz Jego Mość, na przedstawienie Jenerał-Adjutanta Barona *Rozena*, o zdolnościach i gorliwości posłanego do Tyflisu dla użycia w rzeczach służby Hrabiego *Zabietty*, Najłaskawiej raczył go wynieść na Radcę Dworu z policzeniem do wiedzy Ministerjum Stosunków Zewnętrznych.

— Cesarz Jego Mość w dniu 21 zeszłego Grudnia Najwyżey rozkazać raczył: wybranych przez Dworzactwo: gubernii Tauryckiej na drugie od teraźniejszego roku trzylecie, na Urząd Honorowego Kuratora Gimnazjum Tauryckiego, Radcę Stanu *Mühlhausena*, i Chersońskiej Gubernii na Urząd Honorowego Kuratora tamecznego Gimnazjum, Sekretarza Kollegialnego *Kometadiusa*, na tym urzędzie utwierdzić.

— Cesarz Jego Mość po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, w dniu 21 zeszłego Grudnia Najwyżey potwierdzić raczył: Zwyczajnego Professora Uniwersytetu Dorpackiego *Neue* na urząd Rektora tegoż Uniwersytetu na rok przyszły 1836.

— Jego Cesarska Mość, w nagrodę gorliwej służby sprawującego obowiązki Archiwisty i Kassjera Kancellaryi Komitetu Ministrów Radcy Dworu *Rajewskiego*, Najłaskawiej rozkazać raczył: oświadczyć mu Najwyższe Jego Cesarskiej Mości zadowolenie, z utwierdzeniem na tych obowiązkach.

— Po wydaniu w dniu 20 Listopada 1835 roku rozpisania obowiązków Cywilney służby na klasy od XIV do V włącznie, Jego Cesarskiej Mości podobało się było miejsca Cenzorów, urzędników używanych do czynności Cenzury i Translatorów w Pocztamtach, zostawić na dotychczasowym urzędzeniu, bez naznaczenia im osobnych jakichkolwiek klass. Na skutek tego P. Główno-Zarządzający miał szczęście upraszać Jego Cesarskiej Mości o rozkaz na dozwole nie Urzędnikom zajmującym wymienione obowiązki, nosić i mundury podług ich rang, a mianowicie: Rzeczywistym Radcom Stanu IV rzędu, Radcom Stanu V rzędu, Radcom Kollegialnym VI rzędu, Radcom Dworu VII rzędu, Assessorom Kollegialnym VIII rzędu, a Ober-Oficerom IX rzędu. Cesarzowi Jego Mości podobało się w dniu 5 Stycznia na zapisce najuniżeńszej P. Główno-zarządzającego względem tej rzeczy własnoręcznie napisać: *wykonać*.

чальствующаго по сему предмету собственноручно написать: исполнить.

— Государь Императоръ въ 5-й день Декабря Высочайше повелѣть соизволил: распространить на Лѣсную Стражу 377 статью продолж. Св. Уст. о паспор. и бѣглыхъ, относительно выдачи въ награду по десяти рублей за поимку каждаго бѣглаго, равно какъ и Высочайше утвержденное 15-го Января 1835 года положеніе Комитета Гг. Министровъ, республикованное въ указѣ Правительствующаго Сената отъ 21 Февраля того же года, о выдачѣ награды за поимку малолѣтнихъ бродягъ.

— Мнѣніе Государственнаго Совѣта, Высочайше утвержденное 9-го Декабря 1835 года. — Государственный Совѣтъ въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ, представленіе Министра Внутреннихъ Дѣлъ, съ изъясненнымъ въ ономъ опредѣленіемъ Правительствующаго Сената по вопросу: слѣдуетъ ли въ случаѣ неимѣнія Кандидатовъ на какую либо городскую общественную должность, производить въ теченіе трехлѣтія новые выборы? и соглашаясь съ опредѣленіемъ Правительствующаго Сената; *положилъ*: въ дополненіе Свода Зак. Тома III къ статьѣ 920 постановить, что во всякомъ случаѣ, когда въ теченіе трехлѣтія откроется вакансія городскихъ общественныхъ должностей, а другихъ Кандидатовъ на оную нѣтъ, для замѣщенія сей вакансии дѣлается, съ утвержденія Начальника губерніи, новый выборъ.

— Государь Императоръ, согласно съ цѣлю учрежденія Гидрографическаго Депо Главнаго Морскаго Штаба Его Императорскаго Величества, Высочайше повелѣть соизволил: постановить навсегда въ непремѣнную обязанность всемъ Правительственнымъ мѣстамъ, Начальственнымъ и частнымъ лицамъ, издаваемыя ими карты, статистическія таблицы, и описанія и другія сего рода свидѣнія, по напечатаніи, сообщать въ двухъ экземплярахъ безденежно въ Гидрографическое Депо Главнаго Морскаго Штаба.

— Правительствующій Сенатъ слушали рапортъ Г. Военнаго Министра, что Свода Законовъ тома XV въ примѣчаніи на 829 статью изъяснено: „Если мертвыя тѣла нижнихъ воинскихъ чиновъ найдены будутъ въ уѣздѣ или городѣ, то производить слѣдствія, въ первомъ случаѣ Земскою, а во второмъ Градскою Полиціями, при Депутатѣ съ военной стороны той команды, какая будетъ находиться въ самомъ городѣ или уѣздѣ, гдѣ должно быть дѣлано изслѣдованіе; если же таковой команды не будетъ, тогда требовать Депутата изъ ближайшей воинской команды, а между тѣмъ, не теряя времени, производить слѣдствіе узаконеннымъ порядкомъ, которое по прибытіи Депутата объявить ему. Въ случаѣ же нечаянной, скоропостижной или насильственной смерти нижнихъ воинскихъ чиновъ въ казармахъ, слѣдствія о нихъ производить по распоряженію Военнаго Начальства, при Депутатѣ со стороны Гражданской. Нынѣ Государь Императоръ, по всеподданнѣйшему докладу Генераль-Аудиторіата, Высочайше повелѣть соизволил: пояснить вышеприведенный законъ тѣмъ, что если найдены будутъ внѣ казармъ мертвыя тѣла нижнихъ воинскихъ чиновъ, или раненыя нижніе чины, то производить слѣдствіе Градскою или Земскою Полиціею при Депутатѣ съ военной стороны; когда же таковыя тѣла, или раненыя воинскіе чины, найдены будутъ въ самыхъ казармахъ, въ такомъ случаѣ производить слѣдствіе военному вѣдомству, при Депутатѣ съ Гражданской стороны. Сверхъ того постановить правиломъ, что не только производство слѣдствій о мертвыхъ тѣлахъ, или раненыхъ воинскихъ чинахъ, внѣ казармъ находимыхъ, принадлежатъ мѣстнымъ Градскимъ или Земскимъ Полиціямъ при Депутатахъ отъ войскъ; но и всякое происшествіе, внѣ казармъ случающееся, кромѣ такихъ, кои могутъ случиться внѣ казармъ между одними воинскими чинами во время отправления ими обязанностей службы.

— Его Императорское Величество, въ 3 день Декабря Высочайше повелѣть соизволил. подтвердить повсемѣстно чрезъ Правительствующій Сенатъ: 1-е, Что Кандидатами на какія бы то ни было должности, должны почитаться только тѣ, кои при баллотированіи получили болѣе избирательныхъ, чѣмъ неизбирательныхъ баловъ. 2-е, Что избиратели не должны быть распускаемы изъ мѣсть, гдѣ производятся выборы, доколѣ не будетъ избрано ими на каждую должность установленнаго числа Кандидатовъ. 3-е, Что всѣ Кандидаты на одну какую либо должность, должны быть непременно избраны въ одно собраніе, ибо при разновременномъ баллотированіи разнымъ числомъ избирателей, нѣтъ достаточнаго основанія къ справедливому заключенію о старшинствѣ Кандидатовъ, и что по сей причинѣ, Его Импера-

— CESARZ JEGO MOŚĆ w dniu 3 Grudnia NAWYŻEY rozkazać raczył: rozciągnąć na Leśną straż 377 artykuł dalszego ciągu Połącz., Ust. o paspor. i zbiegach, względnie wydawania w nagrodę po dziesięć rubli za pojmanie każdego zbiega, równie jak i NAWYŻEY utwierdzone 15 Stycznia 1835 roku, postanowienie Komitetu PP. Ministrów, ogłoszone przez Ukaz Rządzącego Senatu 21 Lutego tegoż roku, o wydawaniu nagrody za pojmanie małoletnich włóczków.

— Zdanie Rady Państwa, NAWYŻEY utwierdzone d. 9 Grudnia 1835 roku. — Rada Państwa na Departamentcie Praw i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przedstawienie Ministra Spraw Wewnętrznych, z przytoczonym w niej postanowieniem Rządzącego Senatu w rzeczy zapytania: czy należy w zdarzeniu nie mienia Kandydatów do jakiegokolwiek mieyskiego publicznego obowiązku, robić w biegu trzylecia nowe obiory? i zgodzając się z postanowieniem Rządzącego Senatu, *zamierzyła*: na dopełnienie Połączenia Praw Tomu III, do artykułu 920 postanowić, iż w każdym zdarzeniu, kiedy w biegu trzylecia odkryje się wakans mieskich publicznych obowiązkow, a innych Kandydatów do niego nie ma, dla osadzenia tego wakansu czyni się, za potwierdzeniem Naczelnika Gubernii, nowy obiór.

— CESARZ JEGO MOŚĆ, zgodnie z celem ustanowienia Hydrograficznego Depo Głównego Sztabu Morskiego JEGO CESARSKIEY MOŚCI, NAWYŻEY rozkazać raczył: postanowić nazawsze za nieodmienny obowiązek wszystkim Urzędom Administracyynym, Zwierzchniczym i prywatnym osobom, wydawane przez nie karty, statystyczne tablice, opisy i inne tego rodzaju wiadomości, po wydrukowaniu, przesyłać we dwóch exemplarzach bezpłatnie do Hydrograficznego Depo Głównego Morskiego Sztabu.

— Rządzący Senat słuchali rapportu P. Ministra Woyskowego, iż Połączenia Praw Tomu XV w uwadze do 829 artykułu wyrażono: „Jeżeli martwe ciała niższych rang ludzi woyskowych znalezione będą w powiecie lub mieście. wtedy czynić wysledzenia ma, w pierwszym razie Ziemska, a w drugim Mieska Policya, przy Deputacie ze strony woyskowej tey Komendy, jaka się będzie znajdowała w samym mieście lub powiecie, gdzie powinno być czynione wysledzenie; jeżeli zaś takiey Komendy nie będzie, wtedy zapotrzebować Deputata od najbliższej Komendy woyskowej, a tym czasem, nie tracąc czasu, czynić wysledzenie porządkiem ustanowionym, które po przybyciu Deputata jemu okazać. W zdarzeniu zaś niespodziewanej, nagłej lub gwałtowney śmierci ludzi rang niższych woyskowych w koszarach, śledzenie o nich czynić za rozporządzeniem Woyskowej Zwierzchności, przy Deputacie ze strony Cywilney. Teraz CESARZ JEGO MOŚĆ, po nayuniższym przełożeniu Jeneralnego Audytoryatu, NAWYŻEY rozkazać raczył: objaśnić wyżej przytoczone prawo tak, iż jeśli znalezione będą zewnątrz koszar martwe ciała ludzi rang niższych woyskowych, albo ranieni ludzie rang niższych, wtedy czynić ma wysledzenie Policya Mieska lub Ziemska przy Deputacie ze strony woyskowej; kiedy zaś takie ciała, albo ranieni woyskowi rang niższych, znalezceni będą w samych koszarach, w takim zdarzeniu ma czynić wysledzenie władza woyskowa, przy Deputacie ze strony Cywilney. Nadto postanowić za prawidło, iż nie tylko wyprowadzanie śledztw o martwych ciałach, lub ranionych woyskowych, zewnątrz koszar znajdujących, należy do mieyscowych Cywilnych lub Ziemskich Policyy przy Deputatach od woysk, ale i wszelkie wydarzenia, zewnątrz koszar, zasze, prócz takich, które mogą zdarzyć się zewnątrz koszar pomiędzy samemiż woyskowemi, w czasie odbywania przez nich obowiązkow służby.

— CESARZ JEGO MOŚĆ, w dniu 3 Grudnia NAWYŻEY rozkazać raczył: ponowić powszechnie przez Rządzący Senat: 1-ód) Iż Kandytami do jakiegokolwiek bądź Urzędu, powinni być uważani ci tylko, którzy w balotowaniu otrzymali więcej obierających, niż odrzucających galek. 2-re) Że obierający nie powinni być rozpuszczani z mieysc, gdzie się odbywają obiory, dopóki nie będzie obrana przez nich na każdy Urząd ustanowiona liczba Kandydatów. 3-cie) Że wszyscy Kandydaci do jednego jakiegokolwiek Urzędu, powinni być koniecznie obrani na jednym zgromadzeniu, gdyż w różnoczasowym balotowaniu różney liczby wybierających, nie ma dostateczney osnowy do sprawiedliwego wniosku o wyższości Kandydatów, i że dla tey przyczyny, JEGO CESARSKA MOŚĆ, zgodnie z postanowieniem Komitetu Ministrów, niejednokrotnie już rozkazywać

торское Величество, согласно положеніямъ Комитета Министровъ, неоднократно уже приказывать изволилъ, въ тѣхъ случаяхъ, гдѣ не было сего соблюдено, производить новое избраніе всѣхъ вообще Кандидатовъ, считая первое балатированіе какъ бы вообще неусуществовавшимъ, наблюденіе же за точнымъ исполненіемъ сихъ правилъ, возложить на особенное попеченіе мѣстныхъ Начальниковъ губерній.

— Его Императорское Величество въ 9 день Декабря Высочайше утвердить соизволилъ мнѣніе Государственнаго Совѣта, состоявшееся по представленію Г. Министра Народнаго Просвѣщенія о образованіи на казенномъ содержаніи воспитанниковъ для учительскаго званія въ Сибирскихъ губерніяхъ.

— Государь Императоръ по положенію Комитета Гг. Министровъ, Высочайше повелѣть соизволилъ: разрѣшить испрашиваемое для г. Тихвина право представлять недвижимыя имѣнія обывателей онаго по подрядамъ и поставкамъ на одни губернскаго надобности, какъ сіе предоставлено гражданамъ г. Боровичъ, на основаніи существующихъ для того правилъ. (С.В.)

Бобруйскъ, 1-го Декабря, 1835 года.

Сегодня совершилось въ Бобруйскѣ важное и общепольное дѣло. Компанія Днѣпровскихъ пароходовъ, *Розингъ, Штраухъ* и *Эбергъ*, испросивъ отъ Правительства привилегію на заведеніе пароходовъ для плаванія по рѣкамъ Березинѣ и Днѣпру, между Кременчугомъ, Кіевомъ, Бобруйскомъ и Борисовымъ, съ правомъ плаванія и по рѣкамъ, впадающимъ на семь протокъ въ Березину и Днѣпръ, торжественно праздновала жаложеніе двухъ первыхъ пароходовъ, подъ названіями, *Наслѣдникъ* и *Константинъ*, каждый силою въ 50 лошадей. Можно сказать, что всѣ, сколько нибудь понимающіе, важность и пользу отъ быстрого и правильнаго сообщенія, въ особенности въ торговомъ отношеніи, приняли живѣе участіе въ сегодняшнемъ торжествѣ, и единодушно желали успѣха предприимчивой и благонамѣренной Компаніи.

На лѣвомъ берегу Березины, противъ Рогачевскихъ, воротъ, выстроены временныя балаганы для помѣщенія мастерскихъ, и красивый домикъ для строителя и мастеровыхъ; вблизи ихъ производится самое построеніе пароходовъ — торжественная закладка коимъ происходила слѣдующимъ порядкомъ. По прибытіи на мѣсто здѣшняго Духовенства, Господина Коменданта, Генераль-Лейтенанта и Кавалера *Экельна*, Господь Генераловъ: Начальника Артиллерійскаго Гарнизона, Генераль-Маіора *Деселл*, Бригаднаго Командира 2-й Саперной бригады, Генераль-Маіора *Витовтова*, Военныхъ и Гражданскихъ Чиновниковъ, многихъ Гг. Помѣщиковъ, купечества и, словомъ сказать, почти всего народонаселенія крѣпости и форштатовъ Бобруйска, началось молебствіе въ нарочно поставленной для сего, подъ кормою пароходовъ, палаткѣ. По совершеніи водоосвященія, Протоіерей здѣшняго крѣпостнаго Собора, Іоаннъ *Смолигъ*, со всѣмъ Духовенствомъ, въ сопровожденіи Господина Коменданта, Господь Генераловъ, многихъ Штабъ-Офицеровъ, строителя-хозяина строящихся пароходовъ, *Розинга*, и многихъ другихъ изъ посѣтителей, окропилъ пароходы *Наслѣдникъ* и *Константинъ* святою водою; послѣ чего, на серебряныхъ блюдахъ подвѣсены были Господину Коменданту строителемъ сихъ пароходовъ растопленная смола, шерсть и двѣ бронзовыя дощечки, на которыхъ красиво вырѣзаны названія пароходовъ, время и мѣсто жаложенія, и какой Компаніи они принадлежатъ. Его превосходительство, принявъ все сіе, самъ удостоилъ налить подъ ахтеръ-штевень смолы, и вложилъ дощечку и шерсть; потомъ у форштевня скрѣпной болтъ также былъ заколоченъ Его Превосходительствомъ и многими изъ присутствовавшихъ Генераловъ и Штабъ-Офицеровъ, при громогласномъ ура! и хоръ музыки, играющей любимой народный Русскій гимнъ: *Боже Царя храни*, и подняты были флаги. Послѣ сего всѣ присутствующіе единодушно и искренно желали успѣха, поздравляя хозяина и строителя съ добрымъ началомъ. Засимъ они приглашены были къ пышному завтраку, приготовленному въ залѣ Благороднаго Собранія, во время котораго Господиномъ Комендантомъ предложень былъ тостъ за здравіе Государя Императора и всего Императорскаго Дома.

Вообще торжество сіе надолго останется въ памяти у всѣхъ бывшихъ на ономъ, и тѣмъ болѣе, что, при содѣйствіи всѣхъ находящихся здѣсь властей столь смѣлому и съ значительными издержками сопряженному предпріятію, можно надѣяться, что весною 1836 года, пароходы *Наслѣдникъ* и *Константинъ* откроютъ свое плаваніе, прибрежныя губерніи оживятся, а успѣшное, скорое и правильное сообщеніе,

въ этихъ случаяхъ, гдѣ не было то зачѣвано, odbywać nowy obiór wszystkich w ogóle Kandydatów, uważając pierwsze balotowanie za niebyłe zgoda, a postrzeżenie ścisłego wykonania tych prawideł, włożyć na szczególną pieczę miejscowych Zwierzchników gubernij.

— Jego Cesarska Mość w dniu 9 Grudnia NAWYŻEJ potwierdzić raczył opinią Rady Państwa, nastąpiła za przedstawieniem P. Ministra Narodowego Oświecenia, o kształceniu na skarbowém utrzymaniu uczniów do stanu nauczycielskiego w guberniach Sybirskich.

— Cesarz Jego Mość, po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, NAWYŻEJ rozkazać raczył: dozwolnić na prozzone prawo dla m. Tichwina, wystawiać w ewikcyi nieruchome majątki jego mieszkańców w dostarczeniach i dostawach na same Gubernialne potrzeby, podobnie, jak to jest dozwolone obywatelom m. Borowicz, na osnovie będących na to prawideł. (G. S.)

Bobruysk, 1-go Grudnia 1835 roku.

Dzisiaj odbyło się w Bobruysku, ważne powszechnego użytku dzieło. Kompania parochodów na Dnieprze, *Rozing, Strauch* i *Eberg*, wyjednawszy od Rządu przywilej, na zaprowadzenie parochodów dla pływania na rzekach Berезynie i Dnieprze, między Krzemieńczukiem, Kijowem, Bobruyskiem i Borysowem, z prawem pływania i po rzekach, wpadających na tey przestrzeni do Berезyny i Dniepru, uroczyscie obchodziła, założenie dwóch pierwszych parochodów pod imieniem *Następeca* i *Konstanty*, każdy mający siłę 50-ciu koni. Powiedzieć można, że wszyscy, którzy cokolwiek pojmują ważność i pożytek z szybkiej i regularnej komunikacyi, a szczególniej we względzie handlowym, mieli najwyższy udział w dzisiejszey nroczyści, i jednomyślnie życzyli pomyślności dla przedsięwzięcia w tak dobrym celu zawiazanej Kompanii.

Na lewym brzegu Berезyny, naprzeciw Rohaczewskiej bramy wybudowane zostały czasowe szopy do pomieszczenia warsztatów, i piękny domek dla budowniczego i rzemieślników; w bliskości ich odbywa się sama budowa parochodów — których założenie uroczyscie, odbyło się następującym sposobem: Po przybyciu na miejsce tutejszego Duchowienstwa, Pana Kommandanta, Jenerał-Porucznika i Kawalera *Ekelna*, Panów Jenerałów: Naczelnika Artylleryjskiego Garnizonu, Jenerał-Majora *Dewela*, Dowódcy Brygadnego 2-giej Brygady Saperów, Jenerał-Majora *Witowtowa*, Wojskowych i Cywilnych Urzędników, wielu Obywateli, kupców, słowem: całej prawie ludności twierdzy i przedmieść Bobruyska, zaczęło się nabożenstwo w umyślnie do tego wystawionym u rufy parochodów namiocie. Po dopełnioném pokropieniu wodą święconą, Protojerey Soboru tutejszey twierdzy, Jan *Smolicz*, z całym Duchowienstwem, przy obecności P. Kommandanta, Panów Jenerałów, wielu Sztabs-Oficerów, właściciela budujących się parochodów *Rozinga* i wielu innych obecnych, pokropił wodą święconą parochody *Następeca* i *Konstanty*; po czém na srebrnych tacach przez budowniczego tych parochodów podane były P. Kommandantowi rozpuszczona smoła, sierść i dwie bronzowe tabliczki, na których pięknie wyrżnięte były nazwania parochodów, czas i miejsce założenia, i do jakiej należą Kompanii. P. Kommandant, przyjąwszy to wszystko, sam raczył wlać pod główny tram smole, i włożył tabliczkę i sierść; potem w przednim tramie, hełt mocunkowy był osadzony przez P. Kommandanta i wielu z obecnych PP. Jenerałów i Sztabs-Oficerów, przy hucznym ура! i chorze muzyki, która grała ulubiony Ruski hymn narodowy, *Boże zachowaj Króla*, i zostały podjęte bandery. Potém wszyscy obecni jednogłośnie i szczerze życzyli pomyślności, winszując właścicielowi i budowniczemu dobrego początku. Potém zaproszeni byli na wspaniałe śniadanie, przygotowane w sali Szlachetnego zgromadzenia, podczas którego przez P. Kommandanta wniesiony był toast zdrowia NAWYŻEJszego CESARZA Jego Mości i całego CESARSKIEGO DOMU.

W ogólności, nroczyść ta długo pozostanie w pamięci wszystkich, którzy znaydowali się na niej, tém więcey, że przy dopomaganiu znaydujących się tu Władz, do tak śmiałego i ze znacznym kosztem połączzonego przedsięwzięcia, można się spodziewać, że wiosną 1836 roku parochody *Następeca* i *Konstanty*, zaczną swą żeglugę; przybrzeżne Gubernie ożyją, a pomyślna, prędka i regularna komunikacya, niezawodnie

щеніе, конечно, придасть новыя виды и новыя выгоды промышленности. (Св. П.)

Варшава, 15-го Февраля.

В Краковѣ обнародовано отъ 9-го Февраля с. г. слѣдующее постановленіе: „*Правительствующій Сенатъ вольнаго, независимаго и строго неутральнаго города Кракова и его округа.* Резиденты трехъ Августейшихъ Покровительственныхъ Державъ, состоящіе при здѣшнемъ Правительствѣ, по волю Высочайшихъ своихъ Дворовъ сего числа Правительствующему Сенату объявили, чтобы всѣ иностранцы Поляки военного или гражданскаго званія, имѣвшіе участіе въ революціи Царства Польскаго 18³¹ года, служившіе въ званіи офицеровъ, унтеръ-офицеровъ и солдатъ, или другимъ какимъ-либо образомъ, кои, находясь въ городѣ Краковѣ и его округѣ, не въ состояніи представить на пребываніе свое законныхъ паспортовъ или особенныхъ позволеній, выданныхъ начальствами Покровительственныхъ Державъ, должны немедленно оставить край Вольнаго Города Кракова, и отправиться на Подгурже, откуда тѣ, кои докажутъ, что какое-либо Правительство соглашается принять ихъ, получить нужное пособіе, для прибытія къ мѣсту своего назначенія; другіе же, кои не предъявятъ таковыхъ доказательствъ, отправлены будутъ въ Америку. — Высочайшіе Дворы объявили притомъ, что состояніе помянутыхъ особъ въ гражданской или военной службѣ, сдѣяннаго края, и даже право гражданства, данное здѣшнимъ Правительствомъ, не исключаетъ ихъ изъ сего правила. Сіе Высочайшее Державнейшихъ Дворовъ постановленіе Правительствующій Сенатъ приводитъ во всеобщее извѣстіе, а въ особенности тѣхъ лицъ, до коихъ оно касается, объявляетъ имъ, чтобы онѣ въ шестидневной срокъ явились въ городъ Подгурже къ Императорско-Австрійскимъ Начальствамъ, кои уполномочены принимать ихъ. Правительствующій Сенатъ почиталъ нужнымъ предостеречь лица, долженствующія исполнить сіе распоряженіе, что въ случаѣ, еслибъ 8-дневный срокъ, назначенный къ совершенному удаленію, и требованіе Августейшихъ Дворовъ, не было въ точности исполнено: тогда онѣ принуждены будутъ употребленіемъ собственныхъ своихъ средствъ привести сіе въ исполненіе; а потому онѣ надѣются, что, избѣгая предписанной строгости, онѣ добровольно покорятся своей судьбѣ, которая, не только можетъ открыть имъ путь къ милостямъ Правительства, во власть коего онѣ поступаютъ; но вкупѣ избавитъ здѣшній край отъ невыгодныхъ послѣдствій, какимъ могло бы его подвергнуть, неисполненіе воли Высочайшихъ Дворовъ. (С. С.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 4-го Февраля.

Допросы свидѣтелей по дѣлу *Фіески* непрерывно продолжаются. Вчера допрашивана была дочь умершаго дворника того дома, въ которомъ учинено злодѣйство; въ *Морей*, казалось ей, узнала она человека, посѣщавшаго *Фіески* подъ именемъ его дяди. Послѣ нея введена *Нина Лассавъ*, которой показанія согласовались съ показаніемъ *Фіески*. Когда *Г. Дюпонъ*, защититель *Морей*, прекословилъ въ некоторымъ показаніямъ сей женщины, *Фіески* громко сказала: „Все сказанное *Ниною Лассавъ* есть совершенная правда. Мнѣ приходитъ теперь на память одно обстоятельство, которое можетъ быть было бы важнымъ предметомъ, еслибъ отысканы были книги, находившіяся въ моемъ сундукѣ. Онѣ остались у дворника того дома, въ которомъ помѣщенъ Королевскій архивъ. Не могу припомнить названія улицы; дворникъ, прозывается *Шварцъ*. Онъ давалъ форму для отлитія пуль.“ (Всеобщее удивленіе; Президентъ Суда даетъ нѣсколькимъ сыщикамъ нужныя повелѣнія). Въ концѣ показанія своего, *Фіески* объявилъ, что *Морей* нарочно зарядилъ нѣсколько стволь такъ, чтобы они разорвались, для того, дабы пресѣчь жизнь *Фіески*; онъ прекословилъ, чтобы съ улицы былъ виденъ огонь отъ стволь, какъ это одинъ объявилъ: ибо они прикрыты были фартукомъ. На вопросъ, куда онъ дѣвалъ сей фартукъ и отъ кого получилъ, онъ отвѣчалъ: что онъ употреблялъ оный занимаюсь прежде на фабрикѣ; но куда онъ дѣвался не знаетъ. — Въ сегодняшнемъ засѣданіи спрашиванъ былъ *Г. Лавока*, бывшій, какъ извѣстно, Депутатомъ и Подполковникомъ національной гвардіи. Онъ объявилъ, что зная *Фіески* усерднымъ приверженцемъ *Наполеона*, часто напоминалъ ему, желая отвратить его отъ тайныхъ обществъ, что *Наполеонъ* не терпѣлъ Республиканцевъ; присемъ призналъ, что онъ дѣйствительно обязанъ спасеніемъ своимъ *Фіески*, который неоднократно предостерегалъ его, что находятся люди, кои покушаются на жизнь его,

принесіе новыя видки и новыя позытки для промышленности. (P. P.)

Варшава, дня 15 Лутега.

В Краковѣ ogłosзено подъ днемъ 9-тымъ Лутега r. b. наступящее постановленіе: „*Сенатъ Рѣдзѣчы вольнаго, неподлеглаго и сѣислѣ неутральнаго miasta Krakowa i jego okręgu.* Резиденты трехъ Найяснейшихъ Опіекунчыхъ Мочарствъ при Рѣдзѣчы тудеышымъ установіеніи, ошвидѣчыли въ днѣ дзисейшымъ Сенатови Рѣдзѣчы, ижъ волю ихъ Высочайшихъ Дворовъ jest, ажебы всеышыцы заграницни войскови полски люб особы цивилне, которебы мѣли udziałъ въ революциі Крѣлевства Польскаго въ року 18³¹, служѣчы въ степеніи офицеровъ люб подофицеровъ и жѣлнержы, бѣдѣчы въ инымъ jakimkolwiek sposobie, и которе, знаудѣчы ся въ мѣсци Краковѣ и его округѣ, не сѣ въ станіи усprawiedliwić pobytu swego paaszportemъ, въ правней формѣ выданымъ, люб szczegѣlnѣмъ позволеніемъ przezъ власциве вѣдзѣчы Опіекунчыхъ Мочарствъ онымѣ udzielонымъ, зніеволонеміи zostалы до нѣ, звѣлѣчнѣмъ крају miasta Wolnego Krakowa opuszczeni i udania się na Podgórze, skąd ci, którzyby udowodnili, że Rząd pewny zezwala na ich przyjęcie, uzyskują potrzebną pomoc dla dostania się na miejsce swego przeznaczenia, drudzy zaś, którzyby nie znaydowali się w tym wypadku, iż do Ameryki odesłani zostanę. — Найяснейшыя Дворы oznaymily zarazem, ижъ справованіе przezъ powyżше особы Urzędowъ Civylnychъ люб Woyskowych, въ крају тудеышымъ, а nawetъ право obywatelstwa, przezъ Rządъ тудеышы онымѣ udzielone, не wyłącza od powyżшего pravidła. Poddającъ Senatъ Rѣдзѣчы тѣ Найвыжше Найяснейшыя Дворовъ postanowienie, do powszechney wiadomości, а въ szczegѣlnosci особъ, которыхъ dotyczy, wzywa oneż, aby w ciągu dni sześciu w mѣсци Podgórzu stawily się do władzъ Cesarско-Austrjackichъ, которе до przyjęcia ихъ upoważnionemіи zostalы. Знаудѣчы potrzebnę Senatъ Rѣдзѣчы ostrzeżenia особъ, въ obowiązку dopełnienia powyżшего rozporządzenia zostających, ижъ oznaymionemъ jestъ Rѣдзѣчы тудеышemu, że w razie, gdyby terminъ ośmiodniowy do zupełney ewakuacyi naznaczony, upłynął, а вола Найяснейшихъ Дворовъ не была въ całejъ zupełności wykonaną, natędy takowe zmuszonymіи być się знаудę użyciemъ власnychъ środkówъ oneż do skutku doprowadzić: spodziewa się więc, ижъ, unikającъ zapowiedzianego rygору z powolnością poddadzą się swemu przeznaczeniu, которе не tylko otworzy imъ drogę do względówъ Rѣдзѣчы, pod которею вѣдзѣчы przechodzą, ale nadto zasłoni крају тудеышы odъ smutnychъ następności, на jakieby го niedopełnienie воли Высочайшихъ Дворовъ niezawodnie naraziło. (С. С.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Франція.

Парижъ, дня 4 Лутега.

Слуханіе свидѣковъ въ справѣ *Fieschiego*, odbywa się bezъ przerwy. Дня вчорашнего badano córkę zmarłego oddźwiernego domu, въ которомъ збрѣднѣя popełnioną była; въ osobie *Moreya* zdawało się jejъ poznawać człowieka, który podъ nazwą stryja odwiedzałъ *Fieschiego*. Po niej wprowadzono *Ninę Lassave*, которея zeznania bylyъ zgodne зъ тѣмъ, co *Fieschi* powiѣdziałъ. Gdy *P. Dupont*, obrońca *Moreya*, zaprzeczalъ niektóryмъ szczegѣłomъ, przezъ тѣ niewiastę udzielонымъ, *Fieschi*, zabrawszy go, powiѣdziałъ: „wszystko jestъ rzetelną prawdą, co *Nina Lassave* wyrzekła. Przychodzi mi własnie на pamięć okoliczność, że byłoby może ważną rzeczą, gdyby wynaleziono książki, которе знаудowały się въ moimъ kufrze. Sę one u oddźwiernego pewnego domu, въ которомъ знаудowały się archiwumъ Krѣlewskie. Nie przypominamъ sobie nazwiska ulicy, oddźwierny nazywa się *Schwartz*. Onъ to pożyczalъ formy do odlewania kul.“ (Powszechne zadziwienie. Prezesъ Sądu daje stosowny rozkazъ kilku woźnymъ.). Wъ końcu przemówienia swego wynurzylъ *Fieschi* przekonanie, że *Morey* umyślnie takъ nabitъ kilka lufek, ажебы pekły, въ nadziei, pozbycia się tymъ sposobemъ *Fieschiego*. Zaprzeczalъ, aby można było widzieć zъ ulicy, jakъ to jeden ze świadkówъ zeznalъ, błyskъ od lufek, ponieważ te bylyъ zawsze okryte fartuchemъ. Zapytany, gdzieby się ten fartuchъ podziałъ i zъ kądby го miałъ, oświadczyłъ: że używalъ го pracującъ dawniey въ fabryce, leczъ coby się зъ нимъ zrobiło, nie wie. — На posiedzeniu dnia dzisiejszego, przesłuchiwano Pana *L'Avocat*, бѣдѣcego, jakъ wiadomo, Депутатомъ и Подполковникомъ національной гвардыи. Mówilъ onъ, ижъ, znającъ *Fieschiego* gorliwymъ stronnikiemъ *Napoleona*, przypominалъ mu nierazъ, chcącъ го odwieść odъ należenia do тайныхъ towarzystwъ, że *Napoleon* nie lubilъ Republikanówъ. Przyznałъ daley, że rzeczywiscie winienъ *Fieschiemu* swoje ocalenie, który nie razъ ostrzegalъ го, że są ludzie czyhający на jego życie, między которыми wymieniłъ razъ siodlarza *Morey*, niejakiego *Auzias* i jakiegoś szewca. *Fieschi*, mówilъ daley

между коими упоминалъ однажды, сѣдельнаго мастера *Морея*, какого-то *Озіаса* и сапожника. *Фіески*, продолжалъ *Г. Лавока*, не навидѣлъ Республиканцевъ; во время всѣхъ возмущеній въ столицѣ, онъ былъ всегда при мнѣ первымъ, предлагая мнѣ свои услуги. Неоднократно при подобныхъ случаяхъ, я употребилъ его для отысканія убѣжищъ и узнанія числа возмутителей; онъ всегда исполнялъ мое порученіе усердно, расторопно и съ необыкновенною точностію.

— Одна газета пишетъ: „Съ нѣкотораго времени, всѣ поступки нынѣшняго Министерства, убѣждаютъ о его покорности до такой степени, что не преувеличивая можно сказать, что нынѣ *Палата Депутатовъ управляетъ Франціею*, хотя, къ сожалѣнію, нельзя присовокупить, чтобы она хорошо управляла. Король съ большою ловкостію и разными средствами, умѣетъ дѣйствовать на большинство Палаты, но мы бы ошиблись полагая, что онъ можетъ управлять симъ большинствомъ, какъ ему угодно. Пока сіе большинство боялось Республики, или опасности для существенныхъ выгодъ, былъ для нея Король *Людвикъ Филиппъ*, по ловкости въ своихъ поступкахъ, необходимо нуженъ; но теперь, когда боязнь не показываетъ Депутатамъ главы *Медузы*, такъ называемаго *juste milieu*, чувство необходимости Правленія, происходящее изъ самаго инстинкта, займетъ постепенно свое мѣсто, такъ, что несомнительно во всѣхъ финансовыхъ дѣлахъ будетъ разрѣшать сама Палата.

— Крѣпость *Virgeu del Horst* досталась во власть Христиановъ единственно отъ голода. Комендантъ оной, который уже разстрѣлянъ, узнавъ, что болѣе не въ состояніи держаться, хотѣлъ съ горстію своихъ, здоровыхъ еще людей, прорѣзаться чрезъ ряды Христиановъ и сдѣлать вылазку. Въ крѣпости найдено 100 чел. умирающихъ отъ голода, подобныхъ болѣе мертвымъ, нежели живымъ; они всѣ немедленно отправлены въ госпиталь въ Ст. Лоренцо.

— *Sentinelles* сообщаетъ о битвѣ, происшедшей между Христиансами и Карлистами 23 Января при Салинасъ, которой послѣдствія неизвѣстны, но Карлисты отступили въ Мондрагонъ. Подтверждается извѣстіе, что нѣкоторые изъ окрестностей Наварры, стараются освободиться изъ подъ ига Карлистовъ; Полковникъ *Iriarte* поддерживаетъ сіе волненіе. Пограничные жители для сего принимаются за оружіе, которое имъ, сколько надобно, доставляется изъ Франціи. Формированіе національной гвардіи и милиціи производится съ успѣхомъ; вскорѣ вся Аранская долина доставитъ своихъ рекрутъ. Слышно, что *Донъ-Карлосъ* назначилъ Генерала *Эвѣя* Военнымъ Министромъ, команду же надъ войскомъ хотѣлъ передать Генералу *Виллареалу*.

— Изъ Тулона пишутъ отъ 26 Января: „Сардинская эскадра подъ командою Контръ-Адмирала *Серра* отплыла изъ Ливорно, гдѣ 2 Января стояла на якорѣ. Сообщенія между морскими властями въ Генуѣ и Контръ-Адмираломъ были весьма часты. Сардинскіе пароходы находились въ безпрестанномъ движеніи. Два Французскіе брига, крейсирующіе на тамошнихъ водахъ, не выпускаютъ изъ виду движеній эскадры. Въ Генуѣ говорятъ о составленіи 4-хъ новыхъ полковъ, въ кои набирали уже охотниковъ. По Французскимъ газетамъ извѣстно, что эскадра намѣрена была отплыть въ Неаполь. (G. C.)

— Изъ показаній *Цепина* въ Судѣ Перовъ 31 Января, явствуетъ, что онъ былъ въ сношеніи съ Княземъ *Роганъ-Рошеборомъ* и что были у него на обѣдѣ: Адвокатъ *Лорелю*, *Рекуръ*, *Морей* и Депутатъ *Левальанъ*.

— Въ засѣданіи Суда Перовъ отъ 2 Февраля, допрашивается былъ *Боаро*. Онъ объявилъ, что находился въ дружескихъ связяхъ съ *Фіески*, но заpiresается, что бы ему извѣстны были его намѣренія или предпріятія. — *Бешеръ*, который единственно для того взятъ, что въ рукахъ *Фіески*, ремесленное свидѣтельство его и паспортъ, ничего рѣшительнаго не объявилъ. Его невинность кажется нынѣ доказана. *Бешеръ* бумаги сіи передалъ *Морею*, просившему его о снабженіи оными. И такъ три только суть лица обвинены въ участіи въ злодѣяніи *Фіески*: *Морей*, *Цепинъ* и *Боаро*. Всѣ они запираются, чтобы они что либо знали о злонамѣреніи *Фіески* и укоряютъ его во лжи. Онъ же утверждаетъ, что во время стрѣльбы, онъ одинъ находился въ комнатѣ; но противъ сего обстоятельства, а равно и противъ всего, что говоритъ *Фіески*, можно возражать то: что въ комнатѣ *Фіески* найдено нѣсколько шляпъ; что по показанію нѣсколькихъ свидѣтелей, спускался по веревкѣ изъ окна, выходящаго на дворъ, какой-то мужчина, который успѣлъ уйти; а напоследокъ, что нѣкто *Мартенъ*, который предъ самымъ выстрѣломъ смотрѣлъ на окно *Фіески*, довольно хорошо видѣлъ въ немъ 3 стоящія лица.

Pan L'Advocat, ненавидѣлъ республикановъ. Podczas wszystkich zaburzeń w stolicy, był zawsze pierwszy przy moim boku, ofiarując mi swoje usługi. Nieraz użyłem go w tych wydarzeniach dla wysłędzenia stanowisk i liczby burzycieli: zawsze wykonał moje zlecenia gorliwie, zęcznie i z dokładnością niezwykłą.

— Jedna z gazet powiada. „Od niejakiego czasu całe postępowanie teraźniejszego Ministerjum przekonywa o jego uległości, tak dalece, iż można bez przesady powiedzieć, że dzisiaj Izba Deputowanych rządzi Francją, chociaż, niestety, nie można przydać, aby dobrze rządziła. Król umiє z wielką zęcznością i przez rozmaite środki wywierac wpływ na większość Izby, ale mylnoby się mniemając, że może robić z tą większością, co mu się podoba. Tak długo, jak ta większość obawiała się rzeczypospolitey lub niebezpieczeństwa dla materyalnego interesu, był dla niej Król *Ludwik Filip*, z powodu swey zęczności w postępowaniu, niedobicie potrzebnym; ale teraz, kiedy obawa nie pokazuje Deputowanym tak zwanego *juste milieu*, swey głowy *Meduzy*, займіе stopniami mieysce, z samego instyktu pochodzące uczucie potrzeby rządzenia, tak dalece, że bez wątpienia we wszystkich rzeczach finansowych, sama Izba rozstrzygać będzie.

— Warownia *Virgeu del Hort*, dostała się w ręce Krystynistów, jedynie z przyczyny głodu. Jey dowódca, którego rozstrzelano, widząc, że dłużey trzymać się nie potrafi, chciał z garstką swoich, zdrowych jeszcze ludzi, przerznąć się przez szeregi Krystynistów i w tym celu ztobił wycieczkę. W warowni znaleziono 100 ludzi, z głodu umierających, podobnych więcey do trupów, jak do żywych istot; odesłano wszystkich bezwzględnie do szpitala w St. Lorenzo.

— *Sentinelles* donosi o bitwie stoczoney między Krystynistami i Karolistami d. 23 Stycznia pod Salinas, której wypadek nie jest wprawdzie wiadomy, ale Karolisci cofnęli się do Mondragon. Potwierdza się wiadomość, że niektóre z okolic Nawarry pragną wydobyć się zpod ucisku Karolistów; Półkownik *Iriarte* wspiera te poruszenia. Mieszkańcy nadgraniczni biorą się także w tym celu do broni, którą im według potrzeby z Francyi dosyłają. Tworzenie gwardyi narodowej i milicyi, odbywa się z pośpiechem; wkrótce cała dolina Aran dostawi swój kontyngens w zupełności. Słychać, że *D. Karlos* mianował Jenerała *Eguja* Ministrem wojny, dowództwo zaś nad wojskiem, chciał poruczyć Jenerałowi *Villareal*.

— Z Tuluonu piszą pod dniem 26 Stycznia: „Eskadra Sardynska pod Kontr-Admiralem *Serra* wypłynęła z Liworny, gdzie od d. 2 Stycznia stała na kotwicy. Komunikacye między władzami morskimi w Geni a Kontr-Admiralem, były bardzo ożywione; parowocne okręty Sardynskie znajdowały się w nieustannym ruchu. Dwa Francuzkie brygi, krążące na tamiecznych wodach, nie spuszczaają z oka poruszeń eskadry. W Genui mówią o tworzeniu 4-ch nowych półków, do których zaciągano już ochotników. Jak wiadomo z gazet Francuzkich, eskadra miała popłynąć do Neapolu. (G. C.)

— Z badań *Pepina*, na audyencyi Sądu Parów w dniu 31 Stycznia, okazało się, że tenże był w stosunku z Xięciem *Rohan-Rochefort*, i że na obiedzie u niego byli niedawno: Adwokat *Lorelu*, *Pan Recourt*, *Moray* i Deputowany *Levaillant*.

— Na posiedzeniu Sądu Parów z dnia 2 Lutego słuchany był *Boireau*. Przyznał, iż zostawał w przyjaцielskich stosunkach z *Fieschim*; lecz zaprzeczał, aby mu wiadome były jego zamiary lub przedsięwzięcia. *Bescher*, który głównie dla tego tylko jest oskarżony, iż w ręku *Fieschiego* znaleziono wyzwolenie rzemieślnicze i pasport jego, nie zeznał nic stanowczego. Nieвинność jego zdaje się już teraz bydź dowiedziona. *Bescher* oddał papiery te *Moreyowi*, ponieważ ten ostatni prosił go o użyczenie ich sobie. Tak więc 3 tylko są główne osoby, oskarżone o uczestnictwo zbrodni *Fieschiego*: *Morey*, *Pepin* i *Boireau*. Wszyscy zaprzecają, aby cokolwiek wiedzieli o zamachu *Fieschiego*, i zarzucają mu potwarz. On sam twierdzi, iż w chwili wystrzału znajdował się sam jeden w izbie. Przeciw tey atoli okoliczności, a przeto i przeciw wszystkiemu, co *Fieschi* mówi, mówi to: iż w pokoju *Fieschiego* znaleziono kilka kapeluszków; iż według zeznania kilku świadków, spuszczał się z okna na podwórzo wychodzącego, drugi jeszcze jakiś mężczyzna na linie, który zdołał uciec; a wreszcie, iż niejaki *Martin*, który na chwilę przed wystrzałem spóyrzał był na okno *Fieschiego*, uyrzał w niemъ dokładnie 3 osoby stojące.

— Засѣданіе Палаты Депутатовъ вчерашняго числа, было весьма достойно вниманія. Палата разсуждала: должно ли приступить къ разсмотрѣнію мнѣнія Господина *Гуэна* о уменьшеніи ренты тотчасъ, или же отсрочить? На сторону отсрочки, съ большимъ жаромъ говорили Министры Торговли и Просвѣщенія; но когда дошло до балотировки, то изъ 386, оказалось 192 за отсрочкою, а 194 противу оной, а потому и противъ Министровъ, что произвело весьма большое впечатлѣніе.

— Сегодня намѣрены были балотировать другой вопросъ: заслуживаетъ ли вниманія мнѣніе Г-на *Гуэна*? Между тѣмъ всѣ Министры подали въ отставку. Сегодняшній *Мониторъ* пишетъ о семъ слѣдующее: „Тотчасъ по закрытіи вчерашняго засѣданія Палаты Депутатовъ, всѣ Министры отправились въ Тюльерійскій дворецъ, и отказались отъ своихъ должностей.“ Въ сей же вечеръ приглашены были къ Королю: Г. *Дюпенъ*, *Деказъ*, *Монталивеи* и *Гюманъ*. (D. P.)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 3-го Февраля.

— Лордъ *Эрскинъ*, Посланникъ нашъ въ Мюнхенъ, прибылъ сюда, дабы находиться при открытіи Парламента.

— Лордъ *Бруггамъ*, уполномочилъ балотировать вмѣсто себя Графа *Радиора*, а въ случаѣ отсутствія его, Лорда Канцлера.

— Говорятъ, что въ Парламентъ предложенъ будетъ проектъ, дабы Ирландскіе оранжисты, исключены были отъ исправленія судебныхъ должностей.

— Подписка на памятникъ для Графа *Грея*, уже закрыта и составляетъ 2,000 фун. стер.

— По извѣстіямъ изъ Флориды, тамъ опасались возобновенія нападеній Семинольскихъ Индейцевъ. 31-го Декабря прош. года, жители г. Чарлстауна собравшись постановили, что должно принять въ самомъ скорѣйшемъ времени, предупредительныя средства. На сей предметъ назначена Коммиссія для пріема охотниковъ, которые въ случаѣ непремѣнной нужды, выступятъ впередъ для защиты жителей до Ст. Августина. Индейцы разрушили уже нѣсколько плантацій.

— Пишутъ изъ Нью-Орлеана, что тамошніе купцы опасаются, что бы помощь, оказываемая Тексіанамъ Союдиненными Штатами, не сдѣлала подрыву для торговли. Вывозъ товаровъ изъ Нью-Орлеана въ Мексику, въ послѣднихъ 20 мѣсяцахъ, составлялъ 8,500,000 долларовъ, изъ коихъ 3,500,000 за внутренній издѣлія. Изъ Мексики выписано на 9 милліоновъ долларовъ наиболѣе въ метאלлахъ, частію необработанныхъ, частію же въ деньгахъ. Всѣ укрѣпленныя мѣста вдоль береговъ Мексиканскаго залива и Атлантическаго Океана, приведены въ хорошее состояніе для защиты, и вооружены пушками, огромнаго калибра.

— На Американскихъ пакетботахъ отправлена отсюда Данцигская пшеница и мука въ Нью-Йоркъ.

— *Globe* пишетъ, что таинственный финансовый планъ Г-на *Мендизабала* основывается на слѣдующихъ замыслахъ: 1) чтобы весь безпроцентный внутрѣнній долгъ Государства, собрать въ одинъ родъ платежа и записать оный въ большую книгу по примѣру 3-процентныхъ Англійскихъ консолидовъ. 2) Предъ таковымъ записаніемъ привести въ исполненіе уменьшеніе номинальнаго капитала, принимая за основаніе среднюю пропорціональную цѣну облигацій прошедшихъ лѣтъ, дабы установивъ въ сей пропорціи номинальный капиталъ, доставить оному 3-процентный доходъ. — Сей же журналъ увѣряетъ, что наборъ и вооруженіе новонабранныхъ, для скорѣйшаго окончанія междоусобной войны продолжается успѣшно. Въ Малакѣ находится кавалерійскій резервъ, составляющій 4,000 чел., ожидающихъ только сѣделъ и остальной упряжи изъ Лондона, что все уже находится въ дорогѣ. Кроме сего Правительство Королевы купило два парохода, для облегченія и скорѣйшаго перевоза войска.

— Норвичскій Епископъ, не только женился на католичкѣ, но даже позволилъ духовнику жены жить въ его домѣ. Сіе обстоятельство сообщаютъ журналы, въ доказательство, что вражда между Англійскими протестантами и католиками прекращается.

— Пароходъ *Hugh Lindsey*, 9-го ч. Декабря вошелъ въ Суэцъ, и привезъ почту отъ 10-го Ноября изъ Бомбая. Изъ Суэца извѣстный Г. *Ваггорнъ* прислалъ письма въ Александрію, для чего нужно было не болѣе 2½ дней, отсюда доставлены въ Мальту, а отсюда привезъ оный пароходъ *Плутонъ*, возвращающійся изъ Чернаго Моря. Симвъ образомъ почта изъ Бомбая въ Лондонъ, продолжала путь два мѣсяца и 10 дней. Съ письмъ привезенныхъ изъ Средиземнаго моря на корабль *Плутонъ*, между коими

— Посѣденіе Избы Депутатовъ з дня вчерашняго было нader uwagi godne. Izba naradzała się nad tém: czy wniosek Pana *Gouin*, aby zmniejszyć rentę, ma być zaraz roztrząsnięty, czy też na później odłożony. Za odroczeniem mówili z wielkim zapalem Ministrowie handlu i oświecenia. Wszelako, gdy przyszło do głosowania, okazało się z 386 głosujących, 192 za odroczeniem, a 194 przeciw odroczeniu, a zatem i przeciw Ministrom; co zrobilo nader wielkie wrażenie.

— Dziś miano głosować na drugie pytanie: czyli wniosek Pana *Gouin* na względ zasługuje? Tymczasem całe Ministerjum podało się do dymissyi. Dzisiejszy *Monitor* pisze o tém, co następuje: „Zaraz po zamknięciu posiedzenia Izby Deputowanych udali się wszyscy Ministrowie do pałacu Tuilleries i złożyli urzędy swoje. Jeszcze tegoż samego wieczora wezwani byli do Króla: PP. *Dupin*, *Decazes*, *Montalivet* i *Humann*.“

(D. P.)

БРИТАНІЯ ВІЕЛКА І ІРЛАНДІЯ.

Лондонъ, дня 3 Lutego.

— Lord *Erskine*, nasz Poseł w Monachium, przybył tu dla znaydowania się na otwarciu Parlamentu.

— Lord *Brougham* dał pełnomocnictwo głosowania za siebie Hrabieciu *Radnor*, a na przypadek nieobecności tego, Lordowi Kanclerzowi.

— Mówią, że będzie przedstawiony w Parlamencie wniosek, ażeby Oranżysty Irlandzcy byli wyłączeni od sprawowania urzędów sądowych.

— Subskrypcya na pomnik dla Hrabiego *Grey*, została już zamknięta i wynosi 2,000 funt. szterl.

— Według doniesień z Florydy, obawiano się tam ponowienia napaści Seminolskich Indyan. Dnia 31 Grudnia r. z. zgromadziwszy się mieszkańcy miasta *Charlestown*, uradzili, że trzeba przedsięwziąć jak najszybciej środki zaradcze. W tym celu mianowano wydział, mający się zająć przyymowaniem ochotników, którzy w razie nagłej potrzeby, postąpią naprzód dla obrony mieszkańców aż do St. Augustine. Indyanie zburzyli już kilka plantacyi.

— Piszą z New-Orleans, że tamtejsi kupcy są w obawie, ażeby pomoc, udzielana Texianom ze strony Stanów-Zjednoczonych, nie stała się szkodliwą dla handlu tamtejszego. Handel wywozowy z New-Orleans do Meksyku w ostatnich 20-stu miesiącach, wynosił 8,500,000 dolarów, z których 3,500,000 za krajowe wyroby. Z Meksyku wprowadzano za 9 milionów dolarów, naywięcej w kruszczach, po części surowych, po części już na pieniądze wyrobionych. Wszystkie warowne miejsca wzdłuż brzegów Meksykańskiej zatoki i Atlantycznego Oceanu, przyprowadzono do porządnego stanu obrony i w działa dużego kalibru zaopatrzone.

— Na amerykańskich okrętach pakietnych, czyli tak zwanych statkach pocztowych, wysłano stąd gdańską pszenicę i mąkę do Nowego-Yorku.

— *Globe* powiada, że tajemniczy plan finansowy Pana *Mendizabala*, zasada się na następujących pomysłach: 1) Ażeby cały bezprocentowy dług wewnętrzny kraju, zebrać w jeden rodzaj należności i zapisać go do wielkiej księgi na wzór 3-procentowych *consolidow* angielskich. 2) Przed podobnym zapisaniem, przywieść do skutku redukcya kapitału nominalnego, biorąc za zasadę średnio-proporcjonalną cenę obligacyi z lat upłynionych, ażeby, ustanowiwszy w tej proporcyi kapitał nominalny, zapewnić mu 3-procentową prowizya. Tenże dziennik zapewnia, że zaciąg i uzbrajanie nowozaciężnych, aby przyspieszyć koniec wojnie domowej, odbywa się z pośpiechem. W Maladze znajduje się zakłád rezerwy konnicy, wynoszący 4,000 ludzi, oczekujących jedynie na przybycie siodeł i reszty zaprzęgów z Londynu, co wszystko jest już w drodze. Prócz tego zakupił Rząd Krolewey dwa okręty parowe dla ułatwienia i przyspieszenia przewozu woyska.

— Biskup w Norwich, nie tylko że się ożenił z katoliczką, ale pozwolił nadto, żeby spowiednik żony mieszkał w jego domu. Tę okoliczność przytaczają dzienniki za dowód gasnącej niechęci pomiędzy protestantami angielskimi a katolikami.

— Okręt parowy *Hugh-Lindsey*, zawinął d. 9 Grudnia do Suez, przywożąc pocztę daty 10 Listopada z Bombie. Z Suez przesłał znany Pan *Waghorn* listy do Alexandryi, do czego więcey nad półtrzecia dnia nie potrzebowano, a ztamtąd dostały się do Malty, zkad przywiózł je okręt parowy *Pluto*, powracający z morza Czarnego. Tym sposobem szła poczta z Bombie do Londynu, tylko przez dwa miesiące i dni dziesięć. Od listów przywiezionych z morza Śródziemnego na okręcie *Pluto*, między którymi jest nay-

наиболѣе было изъ Индіи, заплачено почтовому начальству 7,000 фун. стер. (280,000 зл. пол.), а потому можно изъ сего заключить о ихъ количествѣ.

— Здѣшніе Агенты Мадритскаго Правительства, начали новый наборъ, для составленія резерва изъ 2,000 ч., для войскъ находящихся въ Испаніи. Катеръ *Генераль-Эванс* отплылъ вчера изъ Вульвича, взявъ съ собою 100 чел. и амуницію въ Сантандеръ. Въ будущій Понедѣльникъ отплыветъ тудаже корабль *Vixen* съ 120 солдатами. Въ Ливерпулѣ сформированъ отрядъ изъ 500 чел., другой такой же будетъ въ Дублинѣ, куда уже отправлены Агенты. (G. C.)

Турція.

Константинополь, 16-го Января.

Великій Адмиралъ, *Тагиръ-Паша*, 31-го ч. прош. м. возвратился изъ Самоса съ своею эскадрою, состоящею изъ 4 линейныхъ кораблей, 2 фрегатовъ, корветы и катера, въ Дарданельскій проливъ, гдѣ сія эскадра стоитъ на якорѣ противу Лампсакіи. Помянутый Адмиралъ 13 ч. с. м. прибылъ на Турецкомъ пароходѣ въ здѣшнюю столицу и имѣлъ уже аудіенцію у Великаго Султана, которому представилъ удовлетворительный рапортъ о возстановленіи спокойствія на островѣ Самосѣ. Вообще политическій горизонтъ, кажется прояснится; въ арсеналѣ остановлены работы, и слышно, что вооруженные военные корабли, будутъ оснащены. Должно ожидать подтвердится ли это: ибо можетъ статься и то, что чрезвычайная стужа въ послѣдніе недѣли причиною остановки работъ на верфи.

— Неожиданное выступленіе *Решидъ-Паши* изъ лагеря при Карпуть, и перенесеніе главной квартиры въ Малатію, будто бы причиною тому, что *Ибрагимъ-Паша* противится уступить занятый имъ городъ Деръ на правомъ берегу Евфрата. Порта утверждаетъ, что городъ сей принадлежитъ къ Марашскому пашалыку вмѣстѣ съ пашалыкомъ Орса, состоящимъ въ управленіи *Решидъ-Паши*. Распря между *Ибрагимомъ-Пашею* и *Решидъ-Пашею*, кажется неизбежною, тѣмъ болѣе, что первый изъ нихъ, несмотря на повелѣнія Порты, не допустилъ разрушить крѣпостей вдоль Сѣверной Сирійской границы, а на представленіи, дѣланныя на счетъ администраціи сего края, далъ Султану гордый отвѣтъ. (G. C.)

Смирна, 7-го Января.

(Allg. Zeit.) Все, что доходитъ до насъ изъ Константинополя, не представляетъ тамошняго состоянія вещей въ благоприятномъ свѣтѣ; не потому, что бы иностранная политика имѣла на оныя вредное вліяніе, но потому, что Султанъ показываетъ своенравіе, не предвѣщающее добра. Въ послѣднее время далъ онъ повелѣнія, кои нарушеніемъ уваженія къ древнимъ обычаямъ превосходятъ всѣ прежнія. Всѣмъ Туркамъ и Франкамъ велено, что если гдѣ либо Султанъ покажется въ городѣ, то всѣ должны испишно съ того мѣста удалиться, и что отцы семействъ за неисполненіе сихъ приказаній, будутъ отвѣтствовать за женъ и дѣтей. И въ самомъ дѣлѣ, вскорѣ за симъ многіе были арестованы и тѣлесно наказаны, кои имѣли несчастіе встрѣтиться съ Султаномъ въ сопровожденіи большой свиты. Запрещено также, чтобы никто на шеѣ не носилъ шалей, несмотря на то, что стужа въ эту зиму такъ жестока, что многіе, какъ уроженцы, такъ и иностранцы замерзали; а именно два Англичанина, пошедшіе на охоту. Къ запрещенію о шаляхъ присовокуплено, что кто отважится преступить оное, будетъ жестоко наказанъ палками. Можно изъ этого заключать, что Султанъ симъ образомъ не покорить сердецъ, и потому истинные друзья трепещутъ при одной мысли о слѣдствіяхъ сихъ насильственныхъ распоряженій. — Въ Сиріи кажется возстановлено спокойствіе и *Ибрагимъ-Паша* поступаетъ челоуколюбивѣе и умѣреннѣе, нежели прежде. Полагаютъ, что представленія агентоу всѣхъ Европейскихъ Державъ склонили его къ сей переменѣ. Правда, что *Ибрагимъ* и понинъ набираетъ молодыхъ людей въ свое войско; но это происходитъ уже съ большою пощадою, принимая въ уваженіе семейственные обстоятельства. Впрочемъ *Ибрагимовъ* армія въ полной силѣ. Главное затрудненіе, поставить артиллерію на Европейскій манеръ, счастливо преодолѣно и теперь она имѣетъ артиллерійскій паркъ, состоящій изъ 100 пушекъ съ хорошею упряжью. — Изъ Мальты увѣдомляютъ, что въ теченіи мѣсяца Марта тамошній Англійскій флотъ значительно будетъ усиленъ, и что въ сіе время Англійскій Посоль въ Константинополь, *Лордъ Понсонби*, (что однакожъ весьма невѣроятно), прибудетъ въ Мальту. На сихъ извѣстіяхъ основываютъ разныя заключенія и опасаются, что Англійская морская сила для того только будетъ усилена, чтобы принудить Порту отступить отъ послѣдняго договора. (A. P. S. Z.)

вѣщеу listów z Indyy, opłacono urzędowi pocztowemu 7,000 funt. szterl. (280,000 zł pol.) samego portorium; można więc ztąd wnosić o ich ilości.

— Tuteysi ajenci rządu madryckiego rozpoczęli nowe zaciągi dla utworzenia rezerwy z 2,000 ludzi dla wojska znajdujacego się w Hiszpanii. Kuter, zwany *Jenerał Evans*, wypłynął dnia wczorajszego z Woolwich, wioząc 100 ludzi i amunicyą do Santander. W przyszły poniedziałek odpłynie tamże okręt *Vixen* ze 120 żołnierzami. W Liverpool utworzono zakład, obejmujący 500 ludzi; drugi taki będzie w Dublinie, dokąd już wysłano agentów. (G. C.)

Турска.

Константинополь, дня 16 Января.

Великіи Адмиралъ *Tahir-Basza*, wrócił dnia 31-go z. m. z eskadrą swoją, złożoną z 4 okrętów liniowych, 2 fregat, korwety i kutra z Samos, do cieśniny Dardanellów, gdzie taż eskadra stoi na kotwicy naprzeciw Lampsaki. Wspomniany Admirał przybył dnia 13-go h. m. na statku parowym Turckim do tutejszey stolicy, i miał już posłuchanie u Wielkiego Sułtana, któremu zdał zadowolajacy rapport o przywróceniu spokojności na wyspie Samos. W ogólnosci, horyzont polityczny zdaje się wypogadzać: wstrzymano roboty w zbrojowni, i słychać, że uzbrojone już okręty wojenne, mają być rozbrojone. Trzeba czekać, czyli się to potwierdzi: gdyż być może, iż tylko nadzwyczajne i prawie bezprzykładne zimno w ostatnich tygodniach jest powodem wstrzymania robot w zbrojowni.

— Niespodziewanego wyruszenia *Reszyda-Baszy* z obozu pod Karpath i przeniesienia głównej kwatery do Malattia, ma być to przyczyną, że *Ibrahim-Basza* nie wzbrania się ustąpić zajętego przez siebie miasta Der na prawym brzegu Eufratu. Pорта utrzymuje, że to miasto należy do paszalıku Marasz, zostajacego wraz z paszalıkiem Orsa pod zarządkiem *Reszyda-Baszy*. Bliższa kollizya między *Ibrahimem-Baszą* a *Reszydem-Baszą*, zdaje się być bardzo niezawodną, tém więcej, że pierwszy z nich, pomimo rozkazow Pорти, nie kazał poniszczyć warowni, założonych wzdłuż północnej granicy Syryjskiej, a na przedstawienie, względem administracyi tego kraju czynione, dał Sułtanowi odpowiedź, pełną dumy. (G. C.)

Смирна, дня 7 Января.

(Allg. Zeit.) Wszystko, co dochodzi nas z Konstantynopola, nie przedstawia tamednego położenia rzeczy w pomysłnym stanie, nie dla tego, ażeby polityka zewnętrzna miała mieć wpływ szkodliwy, ale dla tej przyczyny, że Sułtan okazuje uprzedzenie, nie zapowiadajace nic dobrego. Ostatnimi czasy wydał rozkazy, które przez naruszenie poważenia ku starożytnym obyczajom przechodzą wszelkie pojęcie. Wszystkim Turkom i Frankom rozkazano, jeśli się gdzie Sułtan ukaże w mieście, tedy wszyscy powinni z tego miejsca śpiesznie się oddalić, i że oycowie rodziny, za niewypelnieniem tych rozkazow, będą odpowiedzialni za żony i dzieci. W rzeczy nawet samey, wkrótce potem wielu było aresztowanych i cielesnie ukaranych, którzy mieli nieszczęście spotkać się z Sułtanem w towarzystwie wielkiego orszaku. Również zabroniono, ażeby nikt nie nosił na szyi szalow, pomimo to, że mrozy tej zimy były tak wielkie, iż wielu tam krajowcow i cudzoziemcow zmarzło: mianowicie, dwaj Anglicy, którzy poszli na polowanie. Do zakazu o szalach dodano, że kto się odważy go przestąpić, będzie surowie karany chłostą. Z tego wnosić można, że Sułtan tym sposobem nie zjedna sobie serc, i dla tego prawdziwi przyjaciele drżą na samą myśl, o skutkach tych gwałtownych rozporządzeń. — W Syrii zdaje się, że przywrócona została spokojność i *Ibrahim Basza* postępuje z większą ludzkością i umiarkowaniem, aniżeli dawniey. Mówią, że przetożenia Ajentów wszystkich Mocarstw Europejskich skłoniły go do tej odmiany. Wprawdzie *Ibrahim Basza* i dotąd zaciąga młodych ludzi do wojska, lecz to odbywa się już z większym oszczędzeniem i uwagą na familijne okoliczności. Zresztą armija *Ibrahima* w zupełnej jest sile. Główne usiłowanie, uformowania artylleryi na wzór Europejskiej, szczęśliwie zostało uskutecznione, i teraz ma ona park artylleryjski, składajacy się ze 100 dział z dobrą uпряжją. — Z Malty donoszą, że w przeciagu Marca, tamedzna flota angielska znacznie powiększoną będzie, i że w tym czasie Poseł angielski w Stambule, *Lord Ponsoby* (co jednak bardzo do wiary niepodobna) przybędzie do Malty. Na tych wiadomościach różne opinie są wnioskami i obawiają się, że angielska morska siła dla tego tylko powiększoną będzie, ażeby przymusić Portę do odstąpienia ostatniego traktatu. (A. P. S. Z.)

О ИСКУССТВЕННЫХЪ АЛМАЗАХЪ, НОВОМЪ СВОЙСТВѢ И ПРИМѢНЕНИИ УГОЛЬНОЙ КИСЛОТЫ.

Не токмо карандашъ, сажа и всѣ роды угля, но и самыя алмазы, хотя они по наружному виду, употребленію и цвѣту весьма различны, принадлежать къ роду угля, который въ сихъ веществахъ въ различномъ находится состояніи и сѣпленіи.

Уголь, разсматривая въ ученоемъ отношеніи, составляетъ вещество твердое безъ запаха и вкуса, которое сообразно со степенемъ сѣпленія, обнаруживаетъ, какъ сѣн, такъ и прочія различныя свойства. Уголь правильно кристаллизованный, прозрачный, стекляннаго блеска, худый электрической и теплотворной проводникъ, извѣстенъ подъ именемъ алмаза; блисковатый, черный, непрозрачный, съ металлическимъ блескомъ, пронизываемый электричествомъ и теплотворомъ, составляетъ искусственный карандашъ и Антрацитъ, а во все неизмѣннѣй кристаллизаціи, содержащій свойства подобныя антрациту, есть обыкновенный уголь, вообще извѣстный, получаемый, какъ изъ прозябаемыхъ, такъ и животныхъ частей.

Что сѣн послѣдній суть роды угля въ томъ убѣждаютъ, сходство цвѣта и удобное сжиганіе ихъ въ огонь. Но дабы алмазъ, сѣе драгоцѣннѣйшее вещество, самое твердое изъ всѣхъ минераловъ, сильно преломляющій лучи, и въ обыкновенномъ огнѣ вовсе неподвергающійся дѣйствию онаго, тоже могъ быть углемъ, тому не легко повѣрить и тотъ, кто оба сѣн тѣла сличалъ ближе.

Но какъ со времени изобрѣтенія вогнутыхъ металлическихъ зеркалъ, успѣли сожечь и алмазъ, помѣщенный въ ихъ фокусахъ, а произведенные потомъ Сиромъ Гумфри-Девии опыты доказали, что улетающій во время сжиганія алмаза безцвѣтный паръ, есть чистый уголь (*carbonicum*): то нынѣ никто не сомнѣвается въ томъ, что алмазъ не что иное есть, какъ чистый кристаллическій уголь, коего однако искусственно ни кто произвести не успѣлъ — ибо намъ неизвѣстна ни одна жидкость, которая бы была въ состояніи плавить уголь, и изъ коей удобно бы можно кристаллизовать оный; а хотя бы даже и была такая, въ которой можно бы расплавить: то остается еще сомнѣніе, приметъ ли осѣдающій уголь, кристаллическій видъ, какой усматриваемъ въ алмазѣ. — Съ большимъ успѣхомъ, говоритъ Г. Дюма, можно бы было испытать постепенное вліяніе химическихъ средствъ на жидкія тѣла, содержащія въ себѣ оный, такихъ средствъ, кои бы въ состояніи были лишить сѣхъ тѣлъ, другихъ составныхъ началъ. — Углеродистыя смѣси (*carbureta*), свѣристый углетворъ, и тому подобныя, въ соединеніи съ хлоромъ и іодомъ бромомъ, въ благопріятныхъ случаяхъ, можетъ стать и могли бы преобразоваться въ водохлорную кислоту и уголь во время столь медленнаго производства, чтобы оны могъ кристаллизоваться. Впрочемъ упомянутыя тѣла приводятъ только въ примѣръ, а не для того, будто оны для сѣхъ цѣли были удобнѣйшими: ибо взаимное прикосновеніе оныхъ даетъ начало не алмазу, но совершенно другимъ, болѣе запутаннымъ и къ нашему намѣренію не принадлежащимъ веществамъ. Хотя напримеръ хлоръ, поглощаетъ водотворъ въ водородномъ углѣ, обращая въ водохлорную кислоту, но кромѣ сего и она сама можетъ соединяться съ углемъ, составляя хлористый углетворъ. Уголь, внезапно отдѣляясь изъ соединеній, обнаруживается въ видѣ чернаго порошка; а потому нельзя ожидать желаемаго успѣха, какъ только при весьма медленномъ дѣйстви сѣхъ тѣлъ одно на другое. Въ семь отношеніи электрической силы, весьма слабыя, но если бы дѣйствіе ихъ на подобную смѣсь долго-временно было направлено, можетъ стать, что въ семь предметъ доставили бы нѣкоторую пользу: ибо посредствомъ сего рода опытовъ, приведенны были въ кристаллическое состояніе и другія тѣла, неудобно кристаллизующіяся, какъ на пр. металлическая мѣдь и простая окись сего металла, коихъ прежде кристаллизировать не умѣли. Въ послѣднія времена Г. Беккерель въ Парижѣ пытался произвести искусственный алмазъ плавкою угля въ сильномъ огнѣ; а такъ, какъ температура обыкновенныхъ печей, въ коихъ раскаленное сѣе тѣло превращается всегда въ пепель, не была достаточно: то употребилъ для сего вольтовъ столбъ и между проволокъ, идущими отъ полюсовъ онаго положилъ обыкновенный уголь. Въ зернышкахъ сильно раскаленнаго угля, образовались блестящія, твердые шарики, но были ли это алмазы? — нѣтъ. — Это былъ, какъ достовѣрнѣйшіе опыты показали, нѣкоторый родъ стекла, происшедшій отъ расплавленія кремнистой земли, поташа и фосфорнокислой соли, находящихся въ пеплѣ горящаго угля, коего частей обыкновенный огонь не плавить. — Всѣ однако уси-

О SZTUCZNYCH DYAMENTACH, NOWEJ WŁASNOŚCI I ZASTOSOWANIU KWASU WĘGLOWEGO.

Nie tylko otówek, sadza i wszystkie gatunki węgla, lecz i sam Dyament, chociaż z weyrzenia, użytku i wartości, bardzo różne, należą do rodzaju węgla, który w ciałach tych w rozmaitym związku i stanie skupienia, postrzega się.

Węgiel bowiem, w naukowym względzie uważany, stanowi istotę stałą, bez zapachu i smaku. Istota ta stosownie do stanu skupienia odmienne też i dalsze własności okazuje. Węgiel krystalizowany foremnie, przezroczysty, szklistego blasku, zły przewodnik elektryczności i ciepłota, nazywa się *Dyamentem*; blaszkowaty, czarny, nieprzeświecający, z blaskiem metalicznym, przepuszczający elektryczność i ciepłota, sztuczny stanowią *Ołówek* i *Antracyt*, a bez żadnego śladu krystalizacji, posiadający własności, do *Antracytu* podobne, jest *Węglem*, powszechnie znajomym, tak z roślinnych jako i ze zwierzęcych substancji otrzymywanym.

Te ostatnie ciała, że są gatunkami węgla, mówią za tém: podobieństwo koloru, i łatwe trawienie się w ogniu. Lecz gdyby Dyament, ten klejnot, naybardziej ceniony, ze wszystkich minerałów naytwardszy, naymocniej łamiący światło, i w ogniu zwyczajnym nie ulegający zniszczeniu, miał także być węglem, temu nie łatwo ten uwierzy, kto oba te ciała bliżej porównywał.

Jednakże, gdy od czasów wynalezienia zwierciadeł wklęsłych metalicznych, umiano i dyament, w ogniskach ich umieszczony, spalić, gdy naypóźniejsze w tym względzie doświadczenia przez *Sir Humphry Davy* przedsięwzięte, dowiodły, że ulatniająca się przy spalaniu dyamentu bezbarwna para czystym jest węglikiem (*Carbonium*), nikt zatem już dzisiaj nie wątpi, że i Dyament jest czystym krystalicznym węglem, którego wszakże nikt dotąd przez sztukę otrzymać nie potrafił. Nie znamy bowiem jeszcze płynu, któryby był w stanie rozpuścić w sobie węgiel i z któregoby można go wykrystalizować, a chociażby nawet i znalazł się taki, któryby go mógł w sobie rozтворzyć, toć jeszcze wielka zachodzić może wątpliwość, azaliby osiadający węgiel przybrał postać krystaliczną, jaką w Dyamencie widzimy. Z większym skutkiem nadziei, powiada P. *Dumas*, możnaby próbować powolnego wpływu działaczów chemicznych na ciała płynne, zawierające go w sobie; działaczów takich, cohy były w stanie zabrać inne składowe ciała tych pierwiastki. Węgielki (*carbureta*), siarczyk węgla i tym podobne w zetknięciu z chlorek, jodem i bromem w przyjaźnych okolicznościach możeby i mogły przerobić się w kwas wodosolny i węgiel tak powolnym processem, iżby ten mógł się skrytalizować. Ciała te wszakże przytaczają się tylko za przykład, lecz nie dla tego, aby ku temu celowi były nayprzydatniejsze, ponieważ zetknięcie się ich zobopólne daje początek, nie dyamentowi, ale innym, bardziej zawitym i do naszey materyi nienależącym kombinacyom. Chloryna bowiem, naprzykład, chociaż zabiera wodoród węgielkom wodorodnym i przejstacza się w kwas wodosolny, ale prócz tego łącząc się może i sama z węglem, tworząc chlorek węgla. Węgiel, nagle ze związku wydzielony, okazuje się w postaci czarnego proszku. Nie można się zatem spodziewać otrzymania pożądanego skutku, jak tylko przy bardzo powolnej reakcyi ciał tych na siebie. Pod tym względem, siły elektryczne bardzo słabe, którychby działanie na podobne mieszaniny przez czas długi było zastosowane, możeby jakas w tym względzie korzyść przyniosły, gdyż za pośrednictwem tego rodzaju doświadczeń doprowadzono do krystalizacji i inne ciała, trudno dające się krystalizować, jak np. miedz metaliczną i prosty niedokwas tego metalu, których wprzódy skrytalizować nie umiano. W ostatnich czasach próbował P. *Becquerel*, w Paryżu, utworzyć sztuczny Dyament przez stopienie węgla w natężonym ogniu, że zaś temperatura zwyczajnych pieców, w których ciała to rozżarzane w popioł się zawsze obraca, nie była wystarczająca: użył zatem stosu Wolty i między dróty, od biegunów idące, węgiel zwyczajny umieścił. W okruszynach naymocniej rozżarzonego węgla tworzyły się błyszczące twarde kulki, ale czyż to były dyamenty? Bynajmniej. Był to gatunek szkła, jak bliższe śledzenie pokazało, powstały przez stopienie się krzemionki, potażu i fosforanu, w popiele żarzącego się węgla znajdujących, którego części zwyczajny ogień nie topi. Wszystkie przeto usiłowania, i postępek Chemii, ogromny w XIX wieku, nie naprowadził jeszcze dotąd nikogo na drogę krystalizowania węgla, na drogę robienia dyamentów, lubo dyament sam na węgiel rozrabiać umiemy; a gdy prócz tego Dyament znajduje się w górach napływowych dosyć świeżey forma-

ля и огромные успѣхи Химіи въ XIX столѣтіи, никого еще не направили на путь — кристаллизировать уголь, производить алмазы, хотя самый алмаз можно превращать въ уголь; а какъ кромѣ сего алмаз находится въ наносныхъ горахъ, не весьма древняго образованія въ Сибіри, Борнео, Остъ-Индіи и Бразиліи, а потому существовалъ онъ несравненно прежде эпохи начала таковыхъ горъ; притомъ, поелику о первоначальномъ его состояніи, суть однѣ только догадки, такъ, что и нынѣ еще неизвѣстно, должно ли его причислить къ огненнымъ, или вулканическимъ, или же водянымъ произведеніямъ: то и неудивительно, что мы еще столь несвѣдуши въ приготовленіи алмаза изъ угля, какъ некогда Алхимики въ искусствѣ производить золото, изъ благородныхъ металловъ, посредствомъ философскаго камня. (Продолженіе въпредъ.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Изъ Берлина пишутъ: Безначалѣ, можно сказать, господствующее въ нынѣшнія времена въ Немецкой Литературѣ, заставило приступить къ учрежденію при Королевской Академіи Наукъ, одного класса для Языка и Нѣмецкой Литературы, въ которомъ займутъ мѣста первые стихотворцы и прозаики, какихъ мы имѣемъ. Сія Академія должна имѣть менѣе или болѣе подобно назначенію, какъ *l'Académie Française*.

— Въ Руанѣ видѣли 9-го ч. Января Сѣверное сіяніе; многимъ казалось, что это пожаръ.

— Въ прошедшемъ году напечатано во Франціи 7,999 сочиненій, на Французскомъ, Нѣмецкомъ, Англійскомъ, Испанскомъ, Италіанскомъ, Португальскомъ, Латинскомъ и Греческомъ языкахъ; 6,700 эстамповъ; 1,049 литографій; 250 музыкальныхъ сочиненій.

— Американскія Летописи на 1836 годъ представляютъ о нынѣшнемъ положеніи Соединенныхъ Штатовъ, любопытныя извѣстія, изъ коихъ явствуетъ, что сухопутная сила сихъ краевъ увеличилась съ 1830 года одною третью: ибо простирается нынѣ до 8,221 чел., кромѣ 15,000 чел., составляющихъ милицію. — Морская военная сила состоитъ изъ 12 линійныхъ кораблей, 17 фрегатъ, 15 военныхъ шлюповъ, 7 шонеръ, вообще изъ 51 корабля. Сіе число можетъ казаться недостаточнымъ, однакожъ должно знать, что огромное количество кораблей хранится Адмиралтействомъ въ составныхъ членахъ, изъ коихъ въ самое короткое время они могутъ быть сооружены и спущены на воду. — Морскій бюджетъ составляетъ 21 миллионъ; военный же 68,900,000 франковъ; что же касается до народонаселенія, то оно съ половины вѣка возрасло до чрезмерности. Въ 1790 году не было болѣе какъ 3,930,000 жителей, въ 1835 году считалось 15 миллионъ. — Не менѣе удивительно цвѣтущее состояніе торговли, финансовъ, промышленности и хлѣбопашества въ семь государствъ. Долгъ Соединенныхъ Штатовъ, въ 1816 году составлялъ 674,875,600 фр., нынѣ, какъ извѣстно, вовсе оный уничтоженъ.

— Народонаселеніе Англій по спискамъ на 1831 годъ было слѣдующее: 1) Хлѣбопашцевъ 250,000 семействъ, или 1,500,000 душъ. 2) Работниковъ по деревнямъ 800,000 семействъ, или 4,800,000 душъ. 3) Работниковъ въ горныхъ заводахъ 120,000 семействъ, или 600,000 душъ. 4) Мельниковъ, булочниковъ, и мясниковъ 180,000 семействъ или 900,000 душъ. 5) Ремесленниковъ для строеній, какъ то: плотниковъ, каменщиковъ и проч., 230,000 семействъ, или 650,000 душъ. 6) Фабрикантовъ 400,000 семействъ, или 2,400,000 душъ. 7) Портныхъ, сапожниковъ, шляпниковъ 180,000 семействъ, или 1,080,000 душъ. 8) Мелочныхъ торговцевъ 350,000 семействъ, или 2,200,000 душъ. 9) Матросовъ и солдатъ, 277,017 семействъ, или 831,000 душъ. 10) Духовныхъ, адвокатовъ и лѣкарей 90,000 семействъ, или 540,000 душъ. 11) Бѣдныхъ 110,000 душъ. 12) Владѣтелей земель и капиталистовъ 316,487 семействъ или 1,116,398 душъ. А потому считая число бѣдныхъ семействъ, по числу душъ, находилось вообще 3,303,504 семействъ, или 16,727,398 душъ.

— Королевское Общество Наукъ въ Лондонѣ объявило двѣ задачи для конкурсныхъ изслѣдованій, а именно: 1) *Источники къ составленію геологической хронологіи, основанныя на разсмотрѣніи остатковъ ископаемыхъ и сопровождающихъ оныя явленій*; 2) *Трактатъ о Физикѣ*. Сочиненія сіи должны быть доставлены вышесказанному обществу между 1 Марта 1835 и 1 Юня 1837, для помѣщенія въ изданіи онаго подъ заглавіемъ: *Transactions*. Разсужденіе, признанное наилучшимъ, награждено будетъ медалью цѣною въ 50 гвиней (болѣе 2,000 зл. поль.), изъ капитала назначеннаго Королемъ; по Его также повелѣнію, дозволено участвовать въ семь ученыхъ всѣхъ народовъ. (G. C.)

ци въ Syberyi, Borneo, Indyach-Wschodnich i Brazylji; a затѣмъ далеко jest dawniejszy od epoki gór takowych początku, gdy prócz tego o pierwiastkowym stanie jego same są tylko domysły: tak że dziś jeszcze niewiadomo, czyli go do produktów ogniowych albo wulkanicznych, czyli też do wodnych policzyć wypada; przeto nic dziwnego, że my, równie dalecy jeszcze jesteśmy od umiejętności robienia dyamentów z węgla, jak niegdyś Alchemicy, od umiejętności robienia złota z nieszlachetnych metalłów, za pomocą filozoficznego kamienia. (d. c. n.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Donoszą z Berlina: Bezrząd, jeśli tak powiedzieć można, panujący temi czasy w Literaturze Niemieckiej, sprawia, że zajmują się tu zaprowadzeniem przy Królewskiej Akademii Umiejętności, jednej klasy dla Języka i Literatury Niemieckiej, w której zajęliby miejsce pierwsi poeci i prozaicy, jakich posiadamy. Ta Akademia miałaby mniej więcej podobne przeznaczenie, jak *l'Académie Française*.

— W Rouen widziano dnia 9 Stycznia Zorzę północną; wiele osób sądziło, że to pożar.

— W roku zeszłym wydrukowano we Francji 7,999 dzieł, w językach: Francuzkim, Niemieckim, Angielskim, Hiszpańskim, Włoskim, Portugalskim, Łacińskim i Greckim; 6,700 rycin; 1,049 litografii; 250 dzieł muzycznych.

— Roczniki Amerykańskie na rok 1836, przedstawiają o położeniu terazniejszém Stanów Zjednoczonych, ciekawe szczegóły. Okazuje się z nich, że siła lądowa tych krajów powiększyła się od roku 1830 blisko o jedną trzecią część: wynosi bowiem teraz 8,221 ludzi, oprócz 15,000 ludzi, składających milicję. — Marynarka wojenna liczy 12 okrętów liniowych, 17 fregat, 15 szalup wojennych, 7 szonerów; w ogóle 51 okrętów. Ta liczba może się zdawać niedostateczną, trzeba jednakże wiedzieć, że niesłychana ilość okrętów leży po arsenalach w przyrzadzonych sztukach, które w bardzo krótkim czasie mogą być złożone i na wodę spuszczone. Budżet marynarki wynosi 21 milionów, a zaś budżet wojenny 68,900,000 franków. — Co do ludności, ta powiększyła się od półwieku w stosunku uderzającym. W roku 1790 nie liczono więcej, jak 3,930,000 mieszkańców; w roku 1835 było ich 15 milionów. — Niemniej zadziwiającym stan jest handlu, skarbu, przemysłu i rolnictwa w tym kraju. Roku 1816. dług Stanów Zjednoczonych wynosił 674,875,600 franków: dziś, jak wiadomo, nie są winne ani grosza.

— Ludność Anglii podług spisu na rok 1831, była następująca: 1) Ziemiaków 250,000 rodzin, czyli 1,500,000 dusz. 2) Wyrobników po wsiach 800,000 rodzin, czyli 4,800,000 dusz. 3) Robotników w górnictwie 120,000 rodzin, czyli 600,000 dusz. 4) Młynarzy, piekarzy i rzeźników 180,000 rodzin, czyli 900,000 dusz. 5) Rzemieślników budownictwa, jako to: cieśli, mularzy i t. d. 230,000 rodzin, czyli 650,000 dusz. 6) Fabrykantów 400,000 rodzin, czyli 2,400,000 dusz. 7) Krawców, szewców, kapeluszników 180,000 rodzin, czyli 1,080,000 dusz. 8) Kramarzy 350,000 rodzin czyli 2,200,000 dusz. 9) Matyków i żołnierzy 277,017 rodzin, czyli 831,000 dusz. 10) Duchownych, adwokatów i lekarzy 90,000 rodzin, czyli 540,000 dusz. 11) Ubogich 110,000 dusz. 12) Właścicieli gruntów i kapitalistów 316 487 rodzin, czyli 1,116,398 dusz. A zatem biorąc ubogich rodzin w tymże stosunku było dusz, w ogóle 3,503,504 rodzin, czyli 16,727,398 dusz.

— Królewskie Towarzystwo umiejętności w Londynie ogłosiło dwa zadania do rozpraw konkursowych, a mianowicie: 1) *Zródła do układu geologicznej chronologii, oparte na rozbiórce szczegółów kopalnych i towarzyszących im fenomenów*. 2) *Traктат о Физyce*. Pisma te mają być nadesłane rzeczonemu Towarzystwu między 1 Marca 1835 roku, a 1 Czerwca 1837 dla umieszczenia w jego dziele, wychodzącém pod napisem: *Transactions*. Rozprawie za najlepszą uznanej przyznany będzie medal wartości 50 gwinów (przeszło 2,000 zł. pol.), a to z funduszu wyznaczonego przez Króla, z którego również rozkazu, spółubieganie się dozwolone jest uczynom wszystkich narodów. (G. C.)